Revista bimestral de Montblanc

el foradot

Núm. 49
Juliol-agost de 2008
preu 3 €

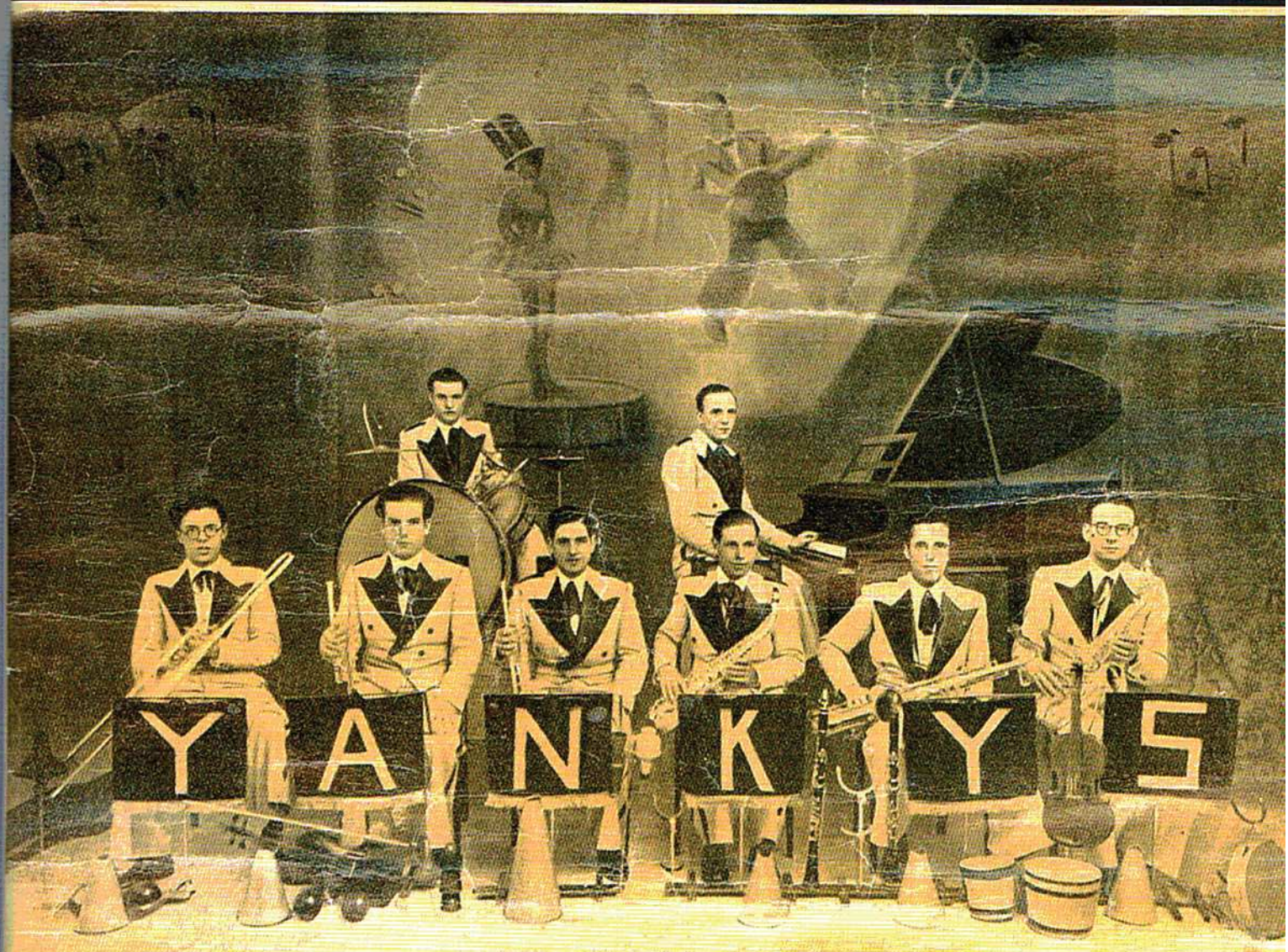

TEMPORADA 1935-3

Representant: JOSEP M.ª GOMIS
Plaça de la República, 4 - Telèfon 16 - MONTBLANC

Tip. Recasens. - Montblanc

L'orquestra The Yanquis Boys en fotografies de temps no gaire llunyans

Consell Comarcal
de la Conca de Barberà

TRANSPORT COMARCAL DE VIATGERS

Transports Públics de Catalunya

VALLFOGONA DE RIUCORB – ALBIÓ – LLORAC - SANTA COLOMA DE QUERALT

Línia 1 LA HISPANO IGUALADINA

Servei: de dilluns a divendres en període escolar

Anada		*Tornada*	
Vallfogona de Riucorb	8,15 h	Sta. Coloma Queralt	17,10 h
Balneari de Vallfogona	8,20 h	Llorac	17,20 h
Albió	8,25 h	Albió	17,25 h
Llorac	8,35 h	Balneari de Vallfogona	17,40 h
Sta. Coloma de Queralt	8,50 h	Vallfogona de Riucorb	17,50 h

BIURE DE GAIÀ – CONESA – LES PILES – GUIALMONS – SANTA COLOMA DE QUERALT

Línia 2 GIBERT I GIBERT

Servei: de dilluns a divendres en període escolar

Anada		*Tornada*	
Biure de Gaià	8,20 h	Sta. Coloma de Queralt	17,00 h
Conesa	8,30 h	Guialmons	17,18 h
Les Piles	8,40 h	Les Piles	17,25 h
Guialmons	8,45 h	Conesa	17,35 h
Sta. Coloma de Queralt	8,50 h	Biure de Gaià	17,45 h

PASSANANT – FORÈS – SARRAL - MONTBLANC

Línia 3 JOSEP M. FABREGAT

Servei: dimecres **SERVEI A LA DEMANDA**

Mesos de setembre a abril Telèfon de reserves 608.19.17.11

Anada		*Tornada*	
Passanant	6,40 h	Montblanc	19,10 h
Forès	6,50 h	Sarral	19,25 h
Sarral	7,05 h	Forès	19,40 h
Montblanc	7,20 h	Passanant	19,50 h

VILANOVA DE PRADES – VALLCLARA – VIMBODÍ – L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ – MONTBLANC

Línia 4 JOSEP M. FABREGAT

Serv: de dilluns a divendres PERÍODE ESCOLAR

Anada		*Tornada*	
Vilanova de Prades	8,15 h	Montblanc	14,15 h
Vallclara	8,25 h	L'Espluga de Francolí	14,30 h
Vimbodí	-	Vimbodí	14,35 h
L'Espluga de Francolí	8,45 h	Vallclara	14,45 h
Montblanc	9,00 h	Vilanova de Prades	14,50 h

VILANOVA DE PRADES – VALLCLARA – VIMBODÍ – L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ – MONTBLANC

Línia 4 bis JOSEP M. FABREGAT

PERÍODE ESTIU, NADAL I SETMANA SANTA

Servei: divendres

Anada		*Tornada*	
Vilanova de Prades	8,00 h	Montblanc	12,45 h
Vallclara	8,10 h	L'Espluga de Francolí	12,55 h
Vimbodí	8,20 h	Vimbodí	13,05 h
L'Espluga de Francolí	8,30 h	Vallclara	13,15 h
Montblanc	8,40 h	Vilanova de Prades	13,25 h

LILLA – VILAVERD – MONTBLANC

Línia 5 AUTOCARS LA COSTA

Servei: divendres

Anada		*Tornada*	
Lilla	9,00 h	Montblanc	12,30 h
Vilaverd	9,15 h	Vilaverd	12,40 h
Montblanc	9,20 h	Lilla	12,50 h

Observacions: **El servei del divendres 15 d'agost es farà el dia 14 d'agost**

FORÈS – PASSANANT – BELLTALL – TÀRREGA

Línia 6 JOSEP M. FABREGAT

Servei: dilluns i dijous

Anada		*Tornada*	
Forès	8,25 h	Tàrrega	13,30 h
Passanant	8,35 h	Passanant	13,55 h
Tàrrega	9,00 h	Forès	14,05 h
		Belltall	14,15 h

BELLTALL – SOLIVELLA – BLANCAFORT – LA GUÀRDIA DELS PRATS – MONTBLANC

Línia 7 LA HISPANO IGUALADINA

Servei: dilluns, dimecres i divendres

Anada			*Tornada*		
	Matí	*Migdia*		*Migdia*	*Tarda*
Belltall	6,50 h	-	Montblanc	13,05 h	19,10 h
Solivella	7,00 h	13,30 h	La Guàrdia	13,10 h	19,15 h
Blancafort	7,05 h	13,40 h	Blancafort	13,15 h	19,20 h
La Guàrdia	7,18 h	13,45 h	Solivella	13,25 h	19,30 h
Montblanc	7,25 h	13,50 h	Belltall	13,40 h	19,45 h

SENAN – L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

Línia 9 TAXI MORLANS

Servei: de dilluns a divendres **SERVEI A LA DEMANDA**

Telèfon de reserves al 977-87.04.34 // 606.443.744

Horari de les 7.00 h a les 21.00 hores

A partir del dia 9 de juny de 2008 Nova tarifa unitària

1,30 € per bitllet per a totes les rutes

Per a més informació: **Consell Comarcal de la Conca de Barberà**

Palau Alenyà

C/ St. Josep, 18 43400 Montblanc

Tel. 977 86 12 32 . Fax 977 86 24 24

www.serviconca.org cccb@concadebarbera.cat

Horaris vigents fins el setembre de 2008

Col·laboradors

Col·laboradors d'El Foradot *durant el 2007* *(per ordre alfabètic)*

Autors
Amela, Imma
Anglés Querol, Susanna
Balauder Miró, Enric
Batalla, Marc
Bayona Cardona, Vicenç
Bayona Tur, Josep
Bulló Gassó, Joan
Carreras Vives, Josep M
Cartanyà Montalà, Francesc
Civit Porta, Maria Isabel
Contijoch Casanovas, Josep M
Curto Martínez, Fernando
Esteve Mestres, Ramon
Ferrer Puig, Jaume
Fibla Ribera, Pilar
Fuguet i Sans, Joan
Galceran, Jaume
Giné Roselló, Josep M
Gomà Llort, Joan
Gonzalvo Bou, Gener
Gras i Solé, Simó
Grau Puig, Josep M
Jàvega Bulló, Josep Pau
Martí Cantí, Carme
Martínez García, Manel
Medrano Torres, Núria
Miquel Padreny, Antoni
Moix Maré, Enriqueta
Navarro Serra, Josep Antoni
Noguer Pastó, Lluís
Pallisé Cendrós, Josep
Pamies, Teresa
Perea Simón, Eugeni
Porta Balanyà, Josep M
Puig Tarrech, Roser
Romeu Farré, Jordi
Ros, Òscar
Sabaté Fontova, Núria
Saladié Roiget, Francisca
Salvà Cortes, Jordi
Sànchez-Cid, Enric
Sans i Miret, Joan
Serra Cendrós, Gabriel
Sirgo, Agustina
Torres, Asunción
Vinya, Marc
Vivas Llorens, Jordi
Xesc i Mici

Dibuixos
Josep Cimas Pérez
Isabel Civit Porta
Enric Sànchez-Cid

Fotografies
Ramon Esteve Mestres
Impremta Requesens
Joaquim Parés Pubill
Joaquim Parés Jové
Jordi Romeu Farré
Enric Sànchez-Cid

Redacció i Consell Assessor
Enric Sánchez-Cid
Maria-Isabel Civit Porta
Josep M. Grau Pujol
Rosa-Maria Pallisé Clofent
Vicenç Bayona Cardona
Josep M. Porta Balanyà
Carme Martí Cantí
Susanna Anglès Querol
Mercè Vallbona
Josep Pau Jàvega Bulló

Coordinador
Josep M. Contijoch Casanovas

Entitats Col·laboradores
Club Atlètic Montblanc
Col·legi de la Mercè (professorat)
Llegenda de Sant Jordi (Junta)

Foto de portada: Cartell de The Yankys Boys

SUMARI

Temes del dia *per Montserrat Terrat* 4

Noves fotografies dels Yankys *per Núria Medrano i Torres* 6

Carrer Aguiló *per Neus Jàvega i Josep-Pau Jàvega* 10

Rectorologi de la parròquia de Sant Miquel de Montblanc (segle XIX-XX) *per Josep M. Grau i Pujol* 13

Cartes des del mas: Jueus, hebreus, israelites *per Jordi Salvà i Cortès* 14

La temperatura de xafogor. Punt de Rosada (Dew Point) *per Vicenç Bayona Cardona* 19

El sabor de les frases fetes *per Josep M. Contijoch* 21

Noticiari Espurna *per Xesc i Mici* 25

Notícies del CAM *per Jordi Romeu Farré* 33

Humor. El telèfon mòbil *per Ramon Magrinyà* 34

Mossèn Josep M. Solanes ja és al cel 35

Diagnosticar el càncer a temps. La detecció precoç *per Dra. Francina Saladié* 37

Montserrat Mir compleix 100 anys a la Residència Llar de la Conca *per Carme Martí Cantí* 38

Del Romanticisme: Després d'haver-te conegut *per Maria-Isabel Civit* 39

Adomont *per La Redacció* 40

Temps recents passats 41

Meteomont *per Josep Pau Jàvega Bulló* 42

Àrea de descans 43

Revista bimestral de Montblanc

el foradot

• **Any IV. Núm. 48. Montblanc, juliol/agost del 2008**

• ***El Foradot***
Recepció d'originals: c/ de Sant Francesc, 48
43400 Montblanc
Tel. i fax: 977 860 007 • A/e: elforadot@hotmail.com

• **Edita:** Imatge-9, SL
• **Dipòsit legal:** T-695-2000
• **Imprimeix:** Arts Gràfiques Requesens
• Editat amb la col·laboració de la Diputació de Tarragona
• Els articles publicats a *El Foradot* expressen solament l'opinió dels seus autors
• **Premi Ventura Gassol 2001 atorgat per la Diputació de Tarragona**

Temes del dia

Montserrat Terrat

A treballar

S'ha publicat a la premsa que 27 ministres de treball de la Unió Europea han aprovat que la jornada laboral de treball s'ampliï a 65 hores per "permetre major flexibilitat del mercat laboral". Estem bojos? En el segle XXI arraconarem els majors avantatges aconseguits en el XIX i en especial el XX?, com van ser el descans setmanal i la setmana laboral de 48, en primer lloc, i 40 hores més tard, assolides amb la institució del dret social del 1917, i ara, quan s'intentaven les 35 hores... Saben què proposen els 27 ministres de treball? S'han aturat a pensar que 67 hores setmanals és treballar 9 hores diàries durant tots els dies de setmana, inclosos diumenges?, o quasi 11 hores si es fa festa diumenge? S'han begut l'enteniment?, o és que jugaven a tirar als coloms? Aquells 27 ministres que representen l'actual Comunitat de Nacions n'hi haurà un grapat de dignes (indignes) representants de governs socialistes. Aleshores ens preguntem: on és la protecció del treballador? És que haurem d'inventar-nos una nova Unió Soviètica? Sort que aquesta proposta ha de ser ratificada pel Parlament Europeu. Esperem que no caigui en la insídia d'aprovar-la, malgrat no facin la manyagota normal que es duu a Espanya, en dir-li a l'electorat que s'augmentarà un 11% la llum per sortir després l'autoritat dient que "només" serà un 5 amb la qual cosa "ens quedem contents i conformats".

27 ministres de treball de la Unió Europea aproven que la jornada laboral de treball s'ampliï a 65 hores per tal de "permetre major flexibilitat del mercat laboral". Estem bojos?

Àrabs

Perles del món àrab. La premsa ha publicat aquests dies que la justícia egípcia ha prohibit casar-se un home de 92 anys amb una noia de 17. Nosaltres no entrarem a valorar per què s'havia proposat aquell matrimoni. Es tractava d'una imposició familiar on hi ballaven diners? Pel motiu que sigui, les lleis occidentals consideren una aberració aquesta prohibició sempre que l'acte matrimonial es dugui a terme per voluntat dels contraents. El més sorprenent és l'argumentació que la llei egípcia estableix que la diferència d'edat entre cònjuges no pot sobrepassar els 25 anys. És que volen la descendència assegurada?

Una altra perla, però aquesta de més calat: "l'Iran va executar un menor per assassinat". Segons la notícia va ser penjat a la presó de la població de Sannadaj, on s'hi han de consumar dues execucions més —i aquí trobem el més sorprenent— quan al final de la notícia acaba: "a l'espera de

VIVES
Perfumeria
Regals
Plaça Major, 14 • Tel. 977 860 495 • MONTBLANC

G
GABINET ASSESSORS
consultoria empresarial
C. Dionís Mestre, 8
43400 Montblanc
Tel. 977 862 681 • 977 863 092
Fax 977 861 811
gassmon@telefonica.net
Pl. Portal, 9
43420 Santa Coloma de Queralt
Tel./fax 977 881 333
Experiència professional - Qualitat de servei

negociar un acord econòmic amb les dues famílies". De quina mena d'acord s'ha de tractar? Si paguen, no moren...? Si bé la notícia no especificava res més, amb tota probabilitat s'ha de tractar de negociar l'execució amb la redempció monetària, com passava abans aquí, només que la redempció nostra era per no anar a la "mili", mentre que referint-ho a ells: Salve Cèsar!, els qui tenen diners no moren! Coses de la sorprenent civilització àrab. De fet, ells viuen a començaments del segle XV, situació que equival al mateix numeral de civilització de la nostra Edat Mitjana.

De vestimenta

Ascot, l'hipòdrom anglès més famós del món on hi acudeix la part més selecta de la societat londinenca, ha prohibit a les dames acudir-hi amb vestits inadequats, és a dir, aquells que transparenten l'anatomia femenina o els que ensenyen el ventre, fins i tot la minifaldilla, tot indicant que qui ho faci serà cridat a l'ordre per la "policia de la vestimenta". D'aquesta notícia se'n poden treure dues lectures. Primera: que tornen els temps d'exigir al públic que vagi ben vestit (esperem que la lliçó l'aprenguin els nostres restaurants, línies aèries, cinemes i altres llocs públics abraonats ara per una baixúrria mal educada que se li deixa fer el que els passa pels nassos). Segona: "la policia de la vestimenta" serà la guàrdia civil del nostre país d'altres temps que requereix a la gent que anés ben vestida, això vol dir que no anàvem tan desencaminats.

Ascot, l'hipòdrom anglès més famós del món, ha prohibit a les dames acudir-hi amb vestits inadequats, és a dir, aquells que transparenten l'anatomia femenina o aquells que ensenyen el ventre, fins i tot la minifaldilla, ja que qui ho faci serà cridat a l'ordre per la policia.

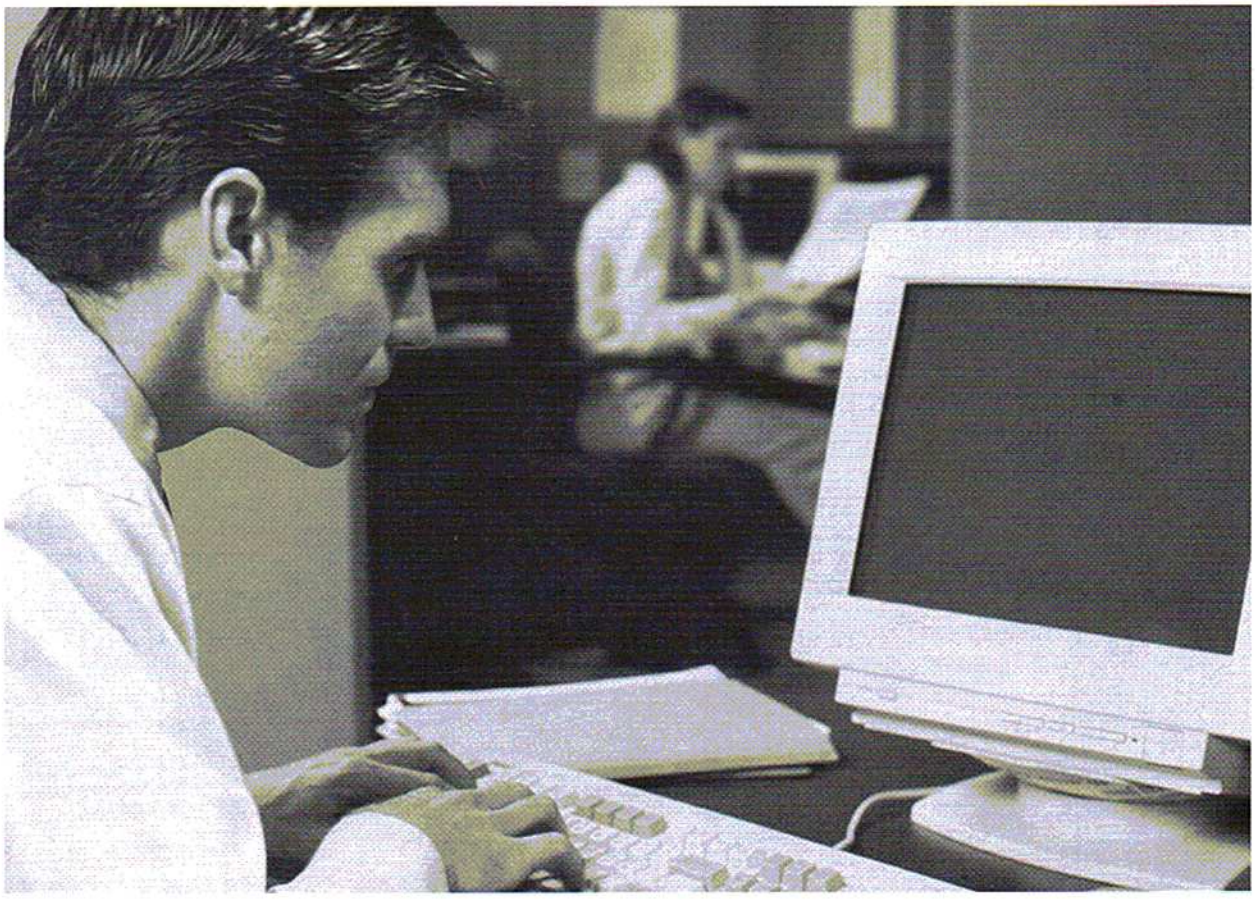

Noves fotografies dels Yanquis

Núria Medrano i Torres

Després de la publicació del llibre sobre les orquestres d'abans de la guerra (1) i gràcies a les valuoses aportacions tant de Mercè Roselló Prádanos com de Josep M. Contijoch Casanoves, hem localitzat nova documentació gràfica de l'Orquestrina The Yanquis Boys, de la qual ja n'havíem publicat altres fotografies en el citat llibre.

La singularitat i la bellesa de les noves imatges fa que sigui precís publicar-les per al gaudi de tots els lectors d'*El Foradot* i com a homenatge d'aquests estimats músics.

Abans, però, recordarem que The Yanquis Boys va ser una orquestrina montblanquina formada el 1934 per un grup de joves músics provinents de l'Orquestrina Maseras i l'Orquestrina Amorós. El nucli estava format per instrumentistes molt joves, d'entre disset i dinou anys: Josep M. Gomis Domínguez (Buenos Aires, 1915-Montblanc, 1940), que n'esdevingué director, Josep Comas Huguet (Montblanc, 1917-1990) i, poc temps després, entrà Josep M. Roselló Garriga (Montblanc, 1916-2005). Fou la primera agrupació montblanquina amb un nom anglosaxó, tota una declaració d'intencions: volien ser els més "moderns". El debut dels Yanquis es produeix a l'inici de la temporada 1934-35, és a dir, per la Pasqua de 1934. La nova agrupació va tenir molt bona rebuda i va gaudir d'una vida força activa fins que l'esclat de la Guerra Civil n'aturà les activitats. En els dos anys de funcionament actuà sobretot a Montblanc i, tot i que no se n'han localitzat notícies a la premsa, sembla que també havia tocat pels pobles del voltant i de la província de Lleida. Amb l'inici de la Guerra Civil es va haver de desfer, però després de la guerra va tornar a organitzar-se, amb diverses modificacions, de les quals la més simptomàtica fou el canvi de nom: Orquesta España. La formació bàsica per al ball era formada per: piano, bateria, tres saxòfons, tres trompetes i un trombó, tot i que en algunes actuacions —com la resta d'orquestres— podien haver-hi lleugeres oscil·lacions segons les característiques del contracte i la disponibilitat dels músics.

Així mostrem, en primer lloc, dos nous cartells de l'orquestrina de l'arxiu particular de Mercè Roselló, filla del *yanqui* Josep M. Roselló i Garriga.

Cartell 1:

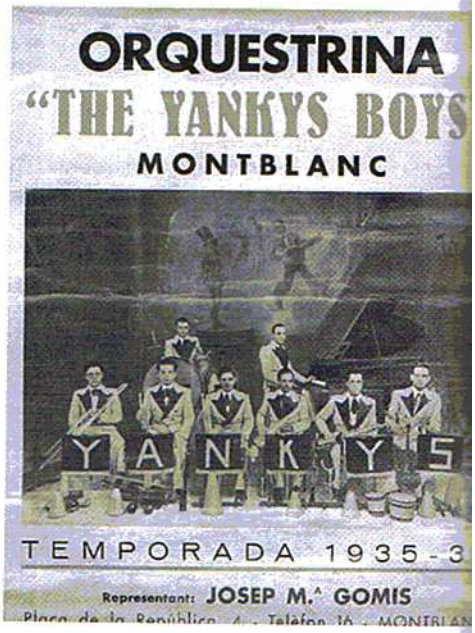

FONDA BOHÈMIA
habitacions, estudis i restaurant

3 Riuot

Plata, 23
Vilasalva s/n- Riuet alt
Tel. 977 87 51 45
Fax 977 86 17 01
Mòbil 629 31 94 08
43400 Montblanc

rdomingo@tinet.org
www.tinet.org/~rdomingo

La baldufa
RIBER, 40
MONTBLANC
TEL. 977 86 11 14

• *Jocs didàctics, llibres, revistes...*

• *Obrim els diumenges al matí*

Aquest primer cartell fou editat per la impremta barcelonina de Bayer Germans i Companyia i correspon a la temporada 1935-36, la segona i última de l'existència de l'orquestrina. Inclou una imatge del fotògraf Niepce de Reus —un dels habituals de les orquestres montblanquines— on veiem vuit músics amb els respectius instruments davant un fons que tenia el retratista en el seu estudi. Els músics, ben uniformats i clenxinats per a l'ocasió, sostenen el seu instrument, però si ens fixem, al seu davant en tenen algun altre i uns embuts que utilitzaven per cantar en una època en què encara no hi havia micròfons.

Cartell 2:

Cartell editat per la montblanquina Impremta Requesens i sense data. Observem com la tipologia de les lletres i l'estètica del cartell són molt similars a l'anterior, perquè segurament deu ser de la mateixa temporada, o bé l'anterior.

Tant en el primer cartell com en aquest apareix com a representant Josep M. Gomis [Domínguez], amb adreça a la plaça de la República (actual Plaça Major), núm. 4 i el telèfon 16. En aquest, a més a més, s'especifica que tenen "decorat i cotxe propi", una raó de més per poder-los contractar sense problemes, ja que moltes orquestres no en disposaven.

Les dues fotografies del cartell apareixen reproduïdes en el citat llibre, però no el cartell com a tal, ja que fins al moment, en desconeixíem la seva existència. En aquestes imatges apareixen nou

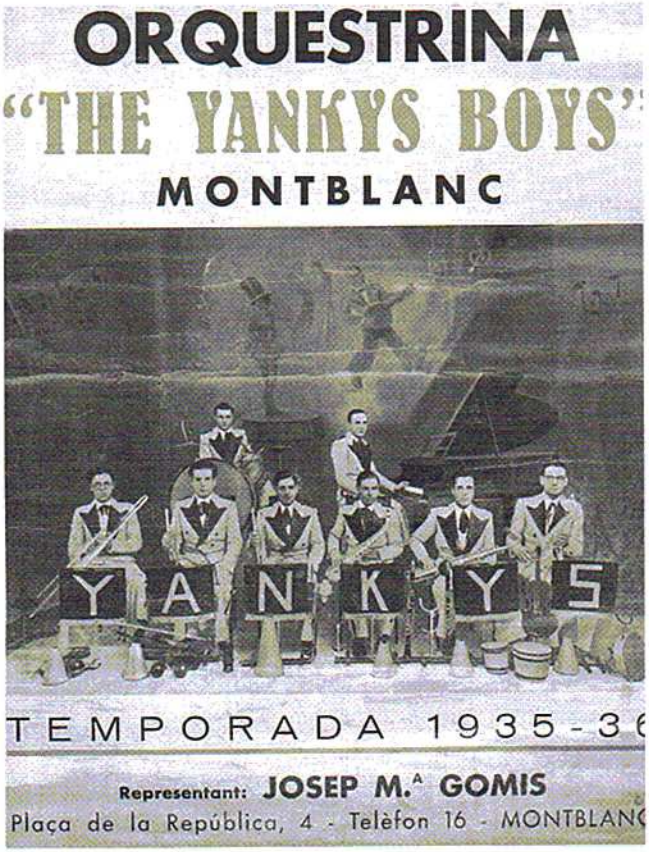

Cartell de The Yanquis Boys.
(Arxiu particular de Mercè Roselló Prádanos)

El primer cartell fou editat per la impremta Bayer Germans

Fotografia ampliada del cartell de The Yanquis Boys de la pàgina anterior (Arxiu particular de Mercè Roselló Prádanos)

HUGUET MASDEU
CORREDORIA D'ASSEGURANCES
GRADUAT SOCIAL
ASSESSORIA LABORAL I FISCAL
Xavier Huguet Navarro
Montserrat Masdeu Ballart
c/ Major, 74 - 43400 MONTBLANC
Tel. 977 860 074 - Fax 977 862 083

Reddis Conca, S.L.

ASSEGURANCES - ASSESSORIA FISCAL
LABORAL - JURIDICA - ADMINISTRATIVA

ASSESSORIA: Comptable
Fiscal
Laboral
Assegurances

Els nostres clients són el més important. Per això els cerquem el millor servei

Consulteu-nos

A MONTBLANC: Casal,2 - Tel. 977 86 21 29
A L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ: Lluís Carulla, 6 - Tel. 977 87 01 84

Gat i Gos

CONSULTORI VETERINARI
BOTIGA I PERRUQUERIA
SERVEI D'URGÈNCIES

Raquel Huguet Masdeu
Mòbil 619 671 776

Dilluns a Divendres 11:00 a 12:45
i de 17:00 a 20:00
Dissabtes de 10:30 a 13:00

C/Francesc Macià, 5 baixos
Tel. 977 86 31 73 - 43400 Montblanc

Carnisseria Cansaladeria
Cal Ton

(Antiga Casa Puig)

EXTENS ASSORTIT EN CARNS DE:

- *Vedella*
- *Porc*
- *Aviram*
- *Xai*

C/ Desclergue, 3 · Tel. 977 86 31 84
43400 MONTBLANC

FERRETERIA Ollé

CIFEC

C. Major, 59
C. Muralla Sta. Tecla
Tel. 977 86 00 37 • Fax 977 86 25 04
MONTBLANC (Tarragona)

LABORATORI D'ANÀLISIS COMARCAL

ANNA SANCHEZ i FARRE
DAVID ROVIRA I MINGELLA
farmacèutics analistes

- Anàlisis clíniques
- Anàlisis d'aliments
- Anàlisis d'aigües potables i residuals

c/Pau Casals, 3 baixos Tel. 86 13 20 MONTBLANC
Passeig Cañelles, 17 • Tel. 87 00 31 • Fax 87 11 49
L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ
a.sanchez.010.recol.es

MRW

Servei urgent de paqueteria i documentació

C. Pau Casals s/n (Edif. P. Potau, 24)
43400 Montblanc
Tel. 977 863 113 • Fax 977 862 399
http://www.mrw.es

RESTAURANT BAR
CAL JORDI
C/Poblet i Teixidó, 10 · Tel. 977 86 32 49
43400 MONTBLANC · www.caljordi.com

músics en lloc dels vuit anteriors, però amb el mateix uniforme. De fet, l'oscil·lació entre set, vuit i nou músics era habitual i bé podia ser que la plantilla s'ampliés en alguna ocasió per a determinats balls o actuacions.

Cartell 3:

Aquest simpàtic dibuix, que tampoc està datat i del qual en desconeixem l'autor, presenta les cares de set músics amb els dibuixos dels instruments que tocaven. Hi podem veure, d'esquerra a dreta: un contrabaix, un saxo, un trombó, un violí, un bandoneó, una bateria, un altre saxo, un banjo, un acordió, una trompeta, un helicó i una guitarra. No és que hi hagués un músic per a cadascun d'aquests dotze instruments, sinó que cada músic solia tocar-ne un parell, fet habitual en totes les agrupacions de l'època. Així, els mateixos intèrprets eren capaços de tocar tant en un ofici, en una processó, en un concert o en un ball. Si ens fixem amb detall en el dibuix, observarem que entre els instruments també hi ha algun embut, que era l'estri que utilitzaven per cantar algunes melodies en els balls mentre no hi havia micròfons. Hem de pensar que les orquestres montblanquines no van disposar de micròfons i altaveus fins a la dècada dels quaranta.

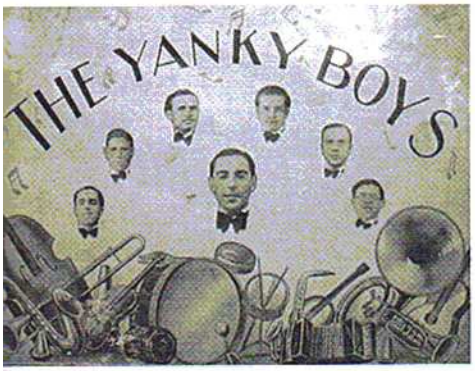

Cartell de The Yankys Boys. (Arxiu particular de Josep M. Contijoch Casanoves)

The Yanquis Boys, a més de ser una agrupació moderna pel que fa als ritmes interpretats, la manera de vestir, l'estètica, els instruments i el propi nom, també ho va ser en la part gràfica del grup. Així, veiem que presenta aquest tipus de cartells que, de moment, no hem trobat en cap altra de les orquestres contemporànies.

Dos noves fotografies:

Tot i que la primera està tallada, tenim dues imatges noves dels Yanquis. No en sabem l'autor ni la data en què van ser fetes, tot i que com que la trajectòria de l'orquestrina fou des de 1934 fins al 1936, tota la documentació gràfica localitzada se situa entre aquests dos anys. No sabem si van ser preses el mateix dia, tot i que porten el mateix uniforme, ni n'hem localitzat la ubicació. En la primera apareixen set músics (segurament n'hi havia un o dos més a l'esquerra) i en la segona, vuit, col·locats graciosament en escala.

Observem que en totes les fotografies i cartells llueixen el mateix uniforme, per tant, suposem que en els dos anys d'existència de l'orquestrina, aquest devia ser el seu vestit habitual.

Donem les gràcies tant al Josep M. Contijoch com a la Mercè Roselló per l'amabilitat de fer-nos arribar aquestes fotografies, que ens han permès acostar-nos una mica més a la trajectòria d'aquesta orquestra montblanquina.

Nota

Si algú vol posar-se en contacte amb l'autora per tal d'aportar noves informacions o fotografies sobre els Yanquis o altres orquestres, pot escriure a nmedrano@xtec.cat o posar-se en contacte amb la redacció d'*El Foradot*.

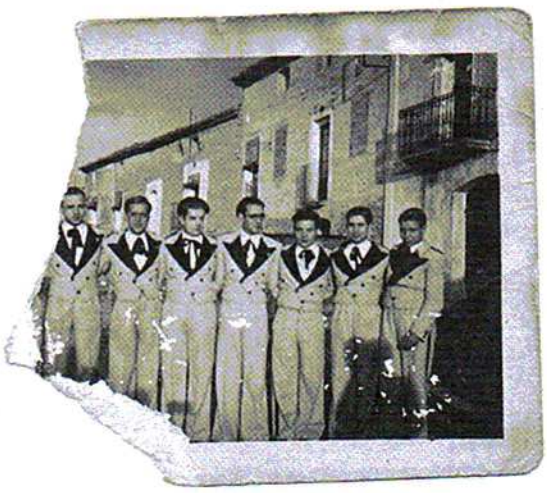

Dos fotografies de The Yanquis Boys. (Arxiu particular de Mercè Roselló Prádanos)

Notes

1. MEDRANO I TORRES, Núria. *Músics i ball a la Conca de Barberà. Un segle d'agrupacions instrumentals (1844-1936)*. Valls: 2006.

En totes les fotografies i cartells llueixen el mateix uniforme.

Carrer Aguiló

Neus Jàvega i Josep-Pau Jàvega

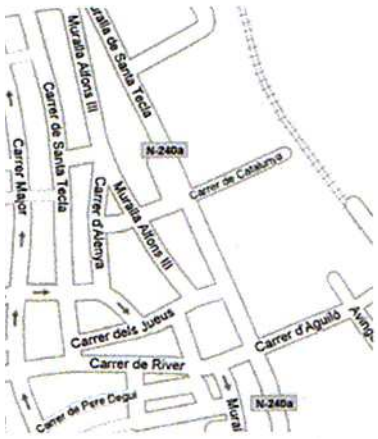

Planol de situació

El carrer Aguiló va des de la Muralla de Santa Tecla (antiga carretera), davant del Portal de Bover, fins a la via del ferrocarril (on abans començava la carretera de Prenafeta).

Antigament era conegut com el camí de la Font del Comú, però s'anomena "Aguiló" des de 1880. Des del 1931 fins al 1939 se l'anomenà carrer "14 d'abril". Des del 1939 fins al 1978, avinguda de José Antonio Primo de Rivera.

Aguiló era una noble família montblanquina, l'origen de la qual és incert. Es podia tractar d'una branca dels Aguiló de Torres de Segre, o bé descendents de Robert Culley, conegut com Robert d'Aguiló. Nosaltres per allò de l'aventura i la nostàlgia històrica ens decantem per Robert d'Aguiló.

Robert Culley o Robert de Culley o Robert d'Aculley, més conegut com Robert d'Aguiló (Normandia, 1100-?, 1154 o 1157) fou príncep de Tarragona (1129-1154/57).

Era un cavaller que formava part de les tropes normandes que arribaren al regne d'Aragó sota el comandament del comte Rotró de Perché, cosí d'Alfons I d'Aragó. Se suposa que va prendre el nom del castell d'Aguiló a l'Alta Segarra (Conca de Barberà). Més tard, la seva família es va dir "Tarragona".

Se sap que la seva esposa es deia Agnès o Sibil·la (morta l'any 1170) i que tingueren quatre fills:
Guillem, l'hereu. Suposadament assassinat per ordre de l'arquebisbe de Tarragona el 1168.

Robert, coassassí de l'arquebisbe el 1171, exiliat a Mallorca.

Ricard, que continuà en el lloc de Guillem. Berenguer, coassassí de l'arquebisbe el 1171, exiliat a Mallorca.

Antigament era conegut com el camí de la Font del Comú, s'anomena "Aguiló" des de 1880. Des del 1931 fins al 1939 se l'anomenà carrer "14 d'Abril".

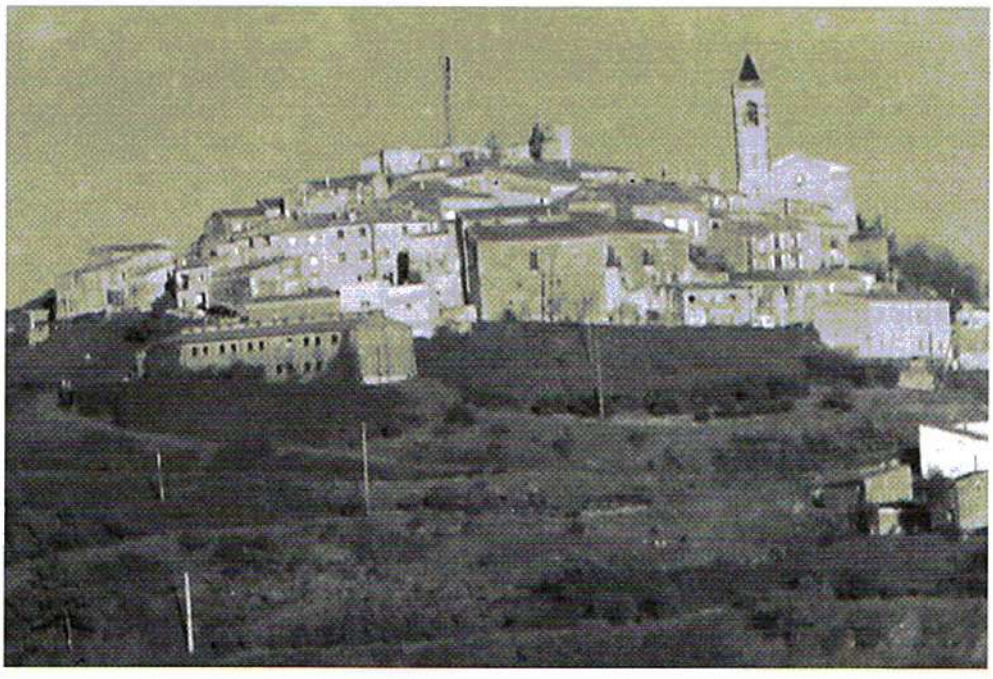

Poble i Castell d'Aguiló

Robert d'Aguiló, nasqué a Normandia vers l'any 1100 i lluità contra els sarraïns a la península Ibèrica. Fou governador de Tudela durant els anys 1124 i 1126.

Posteriorment, rebé de l'arquebisbe Oleguer de Tarragona, el 1129, bona part de les terres de la ciutat i el Camp de Tarragona i de la Conca de Barberà, amb títol de *príncep* de la ciutat de Tarragona, però amb l'ordre del comte Ramon Berenguer IV que havia de procedir al repoblament i la defensa de les mateixes.

Robert d'Aguiló cedí part d'aquestes terres en vassallatge a altres cavallers per tal que les repoblessin, originant molts dels actuals pobles del Camp de Tarragona i de la Conca de Barberà.

Va morir entre el 1154 i el 1157. El seu fill Guillem el va succeir.

El compte de Barcelona, Ramon Berenguer IV, va concedir a la família Aguiló el dret de nomenar *vegueries i justícies*. Aquesta concessió no va agradar al bisbe de Tarragona, i el mateix any Guillem fou assassinat a Tortosa, i segons el seu germà, Berenguer d'Aguiló, el crim fou instigat pel bisbe, per això entre ell i el seu germà Robert assassinaren l'arquebisbe de Tarragona i s'exiliaren a Mallorca, on encara avui dia existeix un bon nombre de persones amb el cognom Aguiló.

Descendents d'aquesta nissaga s'establiren a Montblanc com a administradors de justícia. Hi ha molts noms il·lustres d'aquesta família a Montblanc, destaca sobretot els noms de:

• Guillem d'Aguiló, noble català del segle XIII, caporal de Jaume I, que va participar en la campanya contra València i en la victoriosa batalla del Puig (1237). A més a més, va comandar l'exercit català juntament amb Guillem d'Entença.

• Francesc d'Aguiló, nascut a Montblanc (segles XVI-XVII), va ser secretari i assessor jurídic de la comissió encarregada d'expulsar la Inquisició de Catalunya a instàncies de la Generalitat. L'any 1611 va concloure una *Memòria* i fou excomunicat.

El nom del carrer es deu probablement al fet que aquesta via era l'accés a les terres de regadiu (horts) que els Aguiló tenien prop de la vila. És el que avui anomenen la Plana d'Aguiló (on es feia el Senglar Rock), sota mateix de l'estació del ferrocarril.

Posteriorment, els Aguiló compraren el casal dels Conesa (avui conegut com Palau Alenyà), i d'aquí s'origina la confusió que els montblanquins tenen d'aquell edifici, molts en deien la casa cremada dels Aguiló o Palau dels Aguiló, i d'altres, Palau dels Alenyà,

Durant els anys cinquanta des d'aquest carrer hi sortien els autobusos de les empreses Conquense i Hispano Targarina.

Carrer Aguiló l'any 1921 (l'esquerra es pot veure la Hispano Igualadina i La Sarralenca. Fonda de l'Estació)

Carrer Aguiló en l'actualitat, a l'esquerra, on hi havia la Fonda, les Oficines de Correus

La Fonda de l'Estació tanca a inicis dels anys vuitanta del segle passat.

fins i tot el nostre Palau i Dulcet es confon en la seva Guia de Montblanc.

Durant els anys cinquanta des d'aquest carrer hi sortien els autobusos de les empreses: Conquense, Hispano Targarina.

Actualment hi trobem les oficines de Correus i Telègraf des de l'any 1956 i la parada de taxis de la nostra Vila.

En aquest carrer va existir durant molts anys la "Fonda de l'Estació", lloc on era habitual fer-hi parada i fonda molts viatgers de l'època.

La Fonda de l'Estació fou un lloc emblemàtic durant el segle XX a Montblanc, establerta a començament de segle per la Sra. Marcel·lina Carreras i el Sr. Josep M. Montseny, va passar de llogater a llogater fins l'any 1939, acabada la Guerra Civil, quan se'n féu càrrec la Sra. Dolors Batalla Llaurador, coneguda com la Sra. Dolores, que regí l'establiment durant 40 anys. En aquesta fonda hi acostumava dinar el Dr. Rull, metge llegendari de la primera meitat del Montblanc del segle XX, així el Josep M. Amorós, (Xolis Petit) en la seva cançó "Personatges de la meva infància" diu:

Dr. Rull a les cinc de la tarda dina a la "Fonda de l'Estació...".

El dia de Nadal que bona taula la "Senyora Dolors" fa els canelons.

La Fonda de l'Estació tanca a començaments dels anys vuitanta del segle passat, ja que no va poder adaptar-se a les noves normatives dictades per la Generalitat de Catalunya.

També va existir en aquest carrer, tot just al començament, la Farinera Mateu. Durant quasi tot el segle XX era normal sentir el soroll i l'olor de farina en anar a buscar el tren i era la més característica en arribar amb el tren a Montblanc.

Bibliografia

- Treballs de toponímia, *Sobre Montblanc. La Conca i d'altres pobles.* Col·legi de la Mercè.
- Internet: wikipedia.org/wiki/Robert_d'Aguiló.
- Enciclopèdia Larousse, Vol. 1, pàg. 97.

Rectorologi de la parròquia de Sant Miquel de Montblanc (segle XIX-XX)

Josep M. Grau i Pujol

Després dels rectorologis publicats de les parròquies de Santa Maria de Montblanc a càrrec de Lluís París i Josep M. Porta, de Rojals a mans de Josep M. Contijoch, de la Guàrdia dels Prats a cura d'Albert Palacín, de Lilla, per part del sotasignant i Roser Puig, només restaven per elaborar els de Prenafeta (editat en el número anterior d'*El Foradot*) i Sant Miquel, que presentem avui.

La parròquia de Sant Miquel fou erigida a finals del segle XIX i suprimida després de la Guerra Civil. Disposa de llibres sacramentals propis (baptismes, matrimonis i defuncions) que han servit per obtenir la informació.

Per a una major precisió en els nomenaments i cessaments de vicaris i rectors caldria cercar a l'Arxiu Arxidiocesà de Tarragona (AHAT), també hem de dir que molts dels preveres mereixen una acurada biografia.

La nostra intenció en aquests moments és simplement aportar el llistat dels capellans que servien en aquesta església, que vertebrava tot un barri de Montblanc, amb festes i celebracions pròpies.

Rectors i vicaris de la parròquia de Sant Miquel (1878-1936):

-Antoni Gassull, vicari (1878-1880)
-Ramon Llobet, coadjutor (1880)
-Ramon Lluch, rector (1882-1887)
-Salvador Barri, vicari (1883)
-Joan Bernat,vicari (1883-1892)
-Ramon Arrufat, vicari (1885)
-Carles Soler,vicari (1887-1891)
-Jaume Vallvé, vicari (1891)
-Daniel M. Vives, vicari (1891-1892)
-Camil Anguera, vicari (1892-1896)
-Josep Miralles, vicari (1892-1901)
-Antoni Oller, coadjutor (1896)
-Joan Cunillera, vicari (1896-1900)
-Joan Cunillera, rector (1901)
-Francesc Montserrat, coadjutor (1902-1909)
-Pau Queralt Gaya, coadjutor (1909-1924)
-Blai Sans, rector (1910-1913)
-Ramon Carreras, coadjutor (1910-1911)
-Josep Domènech, coadjutor (1912-1915)
-Salvador Domènech, coadjutor (1915)
-Ramon Murtra, coadjutor (1918-1924)
-Joan Grau, rector (1921-1922)
-Francesc d'Assís Dalmau Saladrigues, rector (1930-1931)
-Josep Pàmies Martorell, regent-plebà (1932-1935)
-Dalmau Llebaria Torné, regent-plebà (1935-1936)

Nota: La denominació de cada prevere és la que consta en els llibres sacramentals.

Cartes des del mas:

Jueus, hebreus, israelites

Jordi Salvà i Cortès

Els descendents d'Adam i Eva foren nombrosos, però s'entregaren als vicis, per això Déu els castigà amb el diluvi universal. No obstant això, va voler salvar Noè i els seus descendents directes: Sem, Cam i Jafet, dels quals tots descendim.

Enguany, l'estat d'Israel compleix 60 anys. Bé, és un dir, ja que israelites, jueus o hebreus, ja fa molts segles que van d'un lloc a l'altre, i en aquest terreny ja hi havien estat, i sinó que li ho preguntin a Jerusalem.

En l'època actual van arribar a la nova terra promesa fa 60 anys, previ acords internacionals per refondrar la seva llar nacional, la del poble hebreu.

Sortit i sobrevivent de diàspores centenàries, i de les atrocitats de l'holocaust. I ja des del seu "renaixement", s'ha vist envoltada d'enemics a totes les fronteres. I a tocar-tocar, viu confrontada amb el poble palestí, amb qui comparteixen territori i garrotades. No és tan estrany, ja que ha estat així des de temps immemorial. Sempre acaben tornant de totes les diàspores per establir-se al costat de la seva bíblica Jerusalem.

La història del poble jueu és la d'una persecució contínua, del que han estat pels segles dels segles.

No entrarem en el perquè de tot plegat —ni intentarem justificar els entrellats— perquè ja sabeu que tots els savis i poderosos del món han buscat solucions, i no se'n surten.

Nosaltres només podem, i com a mostra, fer un repàs per la història sagrada que vam estudiar de nens a les escoles. Som-hi!

Formen l'Antic Testament els llibres sagrats, escrits abans de l'arribada de Jesucrist. Déu va posar Adam i Eva al Paradís, un lloc deliciós, on vivien feliços... després de la temptació i caiguda, foren foragitats del Paradís, i quedaren sotmesos a tots els dolors i penes de la nostra vida.

Els descendents d'Adam i Eva foren nombrosos, però s'entregaren als vicis, per això Déu els castigà amb el diluvi universal. No obstant això, va voler salvar Noè i els seus descendents directes: Sem, Cam i Jafet, dels quals tots descendim. Els de Sem poblaren l'Àsia; els de Cam, l'Àfrica; i els de Jafet es dirigiren a Europa.

De nou van caure en la idolatria, oblidant el verader Déu, i adorant astres, animals o d'altres coses. L'Etern va decidir fer un poble escollit, que tingués fe en la seva providència i volgués conservar la religió vertadera.

Nova aposta, el guanyador Abraham, home just i virtuós a qui Deu escollí per Patriarca del poble escollit descendia de Sem.

Un dels fills d'Abraham va ser Isaac, al qual Déu manà sacrificar, i fou aturat a l'últim instant, un cop Déu constata la fe d'Abraham. Isaac va casar-se amb Rebeca, i van néixer dos nois bessons: Esaú i Jacob. Esaú, ja ho sabeu, va vendre la seva primogenitura, per un plat de llenties. Jacob rebé també el nom d'Israel, i els seus descendents els israelites. Jacob va tenir 12 fills, els quals foren caps de les 12 tribus d'Israel. Sembla que Jacob va mostrar prefe-

rència per Josep, i els altres germans decidiren vendre'l a un mercader israelita que anava a Egipte; i digueren a Jacob, que una fera l'havia devorat. El mercader el va vendre a Putifar, primer ministre del Faraó, o rei dels egipcis.

Josep va interpretar els somnis del Faraó, amb allò de 7 anys de prosperitat i set anys de fam i el Faraó el nomena primer ministre. Els germans van intentar fer-se amics i Josep els va perdonar, i per ordre seva, Jacob i descendència van anar a viure a Egipte.

Allí van prosperar i el Faraó, envejós els va voler destruir, manant que tots els nens israelites que naixessin fossin tirats al Nil.

Així fou com Moisès, un descendent de Jacob fou lliurat d'aquest nou sacrifici, i posat per sa mare en una panera de joncs. I au!, riu avall anar a parar al paratge on es banyava la filla del Rei, que el va prendre baix la seva protecció.

Quaranta anys més tard, Déu de nou, decideix que Moisès lliurés el poble escollit de la tirania que sofrien. Moisès es casa amb Sèfora. Demana al Faraó que els deixi marxar. Aquest s'hi nega, i li cauen les deu pestes d'Egipte. El Faraó cedeix; els israelites marxen. El Faraó se n'arrepenteix i els persegueix, i els israelites travessen el mar Roig, que para i separa les aigües perquè els bons passessin, i en arribar els dolents, es tanquen les aigües i el Faraó i tots els soldats moren ofegats.

En la idolatria —deu ser un poble sense propòsit d'esmena— i Déu els hi envia nous càstigs.

I recomencen, tornant a gaudir de caps justos i savis,

Quaranta anys més tard, Déu, de nou, decideix que Moisès lliurés el poble escollit de la tirania que sofrien.

Josep va interpretar els somnis del Faraó, amb allò de set anys de prosperitat i set anys de fam i el Faraó el nomenà primer ministre.

Així doncs, en el regnat de Sedecies els jueus són vençuts per Nabucodonosor, rei de Babilònia, que a més va destruir Jerusalem, capital del Regne de Judà, i s'emporta captius als jueus.

es coneixen com els jutges i d'aquell temps era Noemí; un dels seus fills va casar-se amb Ruth, que era Moabita, i el Senyor, premia la seva bondat tot fent que de la seva descendència naixessin David, Salomó, Maria i Jesús.

Ara que hem arribat a David, direm que Israel el féu Rei, gràcies al fet que va abatre d'un cop de pedra al front al gegant Goliat, i també gràcies a casar-se amb una filla del rei Saül, i quan aquest morí, fou proclamat rei dels hebreus.

David conquerí Jerusalem. Després regna el seu fill Salomó, que entre altres coses edifica el temple que fou conegut com la meravella del Món. Mort Salomó, el seu regne es divideix amb dos: Judà e Israel... A la curta o a la llarga tornen a caure en la idolatria i tornen a perdre bous i esquelles. Així doncs, en el regnat de Sedecies, els Jueus són vençuts per Nabucodonosor, rei de Babilònia, que a més va destruir Jerusalem, capital del Regne de Judà, i s'emportà captius als jueus. I als israelites els hi passà el mateix en el regnat d'Oseas, i el guanyador va ser Salmanassar, rei d'Asiria, i se'ls va emportar a Nínive.

Setanta anys més tard, Ciro, rei de Pèrsia els donà la llibertat, tenint en compte que tant els captius de Babilònia com els de Nínive (Asiria), són israelites com a descendents de Jacob, que també es digué Israel. De nou es retroben i

MOIX
• ASSEGURANCES
C. Pintor Potau, 1
Tel. 977 86 25 92
• FINQUES
C. Riber, 22
Tel. 977 86 27 68
MONTBLANC
• GESTORIA LABORAL-FISCAL
C. Pintor Potau, 8
Tel. 977 86 07 70

Fusteria i Decoració FERRER
Jaume Ferrer i Gassó
Major, 115 • Tel. 977 86 22 65 • 43400 MONTBLANC

CASAL MONTBLANQUÍ
C/ Casal, 2
43400 Montblanc
(Tarragona)
Casal Montblanquí
Stat. CULTURAL I RECRETIVA

es reagrupen les 12 tribus, i tornen a la pàtria.

Així jueus, israelites o hebreus elegiren cao a cap Zorobabel, descendent de David, i reedificaren de nou el temple de Jerusalem, destruït per Nabucodonosor.

En temps dels reis de Pèrsia visqueren en pau durant 200 anys i es governaren pel gran Sanedrí, que era un consell de 60 vells, presidit pel Suprem Sacerdot.

Més persecucions, ara per Antioc, rei de Síria. El sacerdot Mataties i els seus fills emprengueren la guerra santa contra Antioc, fins que llibertaren llur poble del jou dels assiris.

Els descendents de Mataties governaren molt temps el poble jueu, però les discòrdies entre els hebreus engendraren sectes; les principals els fariseus, hipòcrites i dolents, i els saduceus, incrèduls.

La seva no va ser divisió, fa intervenir els romans, que envien a Herodes general idumeu, al front d'un exèrcit poderós el qual va prendre Jerusalem. Així acaba la independència d'Israel, essent emperador de Roma Cèsar August, i Herodes cap suprem de Judea. Neix Jesús, i comença el nou testament.

A excepció d'un parell de comentaris en clau d'humor, aquesta és la història Sagrada que s'estudiava a les escoles de primària en temps de la República i que va seguir a les escoles en temps de Franco, i els que tenim cinquanta anys cap endavant vam haver-ho de memoritzar.

Sense polemitzar sobre qui té raó, el que sí és repetitiu és el fet d'un Déu venjatiu i el d'un poble reiteratiu en la desobediència. En la meva ignorància, i acabo, em pregunto què pensaven els egipcis d'abans i els d'ara sobre la història del mar Mort, ja que un Déu obre portes perquè passin els hebreus, i les tanca quan té els egipcis al bell mig de la fondària?

Bé, que consti que només hem divagat sobre l'Antic Testament. Pel dia a dia del poble jueu d'avui només cal seguir els telenotícies.

En temps dels reis de Pèrsia visqueren en pau durant 200 anys i es governaren pel gran Sanedrí, que era un consell de 60 vells, presidit pel suprem sacerdot.

Bar - Restaurant

MIAM
(Cal Joan)

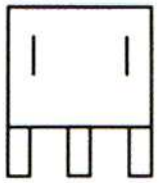

Muralla Santa Tecla, 39
Tel. 977 - 86 27 62
43400 MONTBLANC

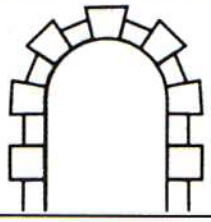

RAMPER
FOTÒGRAFS

- Reportatges professionals foto/video.
- Fotografies d'estudi Digitals i amb nous efectes al gust del usuari.
- Revelats i copies en 1 hora
- Tecnologia digital avançada.
- Marcs a mida etc...

MONTBLANC

Tel. i Fax 977 86 07 23

C. Major, 38

L'EXPERIÈNCIA I LA PROFESSIONALITAT ENS AVALEN

La temperatura de xafogor. Punt de Rosada (Dew Point)

Vicenç Bayona Cardona

Diuen que el programa "del temps" de la televisió és el més vist pels espectadors d'arreu, ja que el temps ha preocupat des d'èpoques llunyanes. Abans ja es consideraven als homes del camp i de la muntanya com experts meteoròlegs.

En arribar l'hora d'anunciar les temperatures d'ambient a la televisió, recentment (a l'estiu, principalment) escoltem Tomàs Molina que ens proporciona dues anotacions baromètriques referides al mateix punt d'inflexió baromètrica; quan diu, per exemple, que si Lleida ha sofert una temperatura de 30 graus, amb una humitat relativa del 60% es converteix en una graduació de xafogor de 38 graus centígrads, o dit també poèticament Punt de Rosada i en anglès *Dew Point*.

Aquest fet té la següent explicació: El Punt de Rosada o de xafogor és la temperatura en la qual el vapor d'aigua a una pressió determinada constant forma amb l'aire una solució saturada.

Entengui's, per tant, que la rosada es forma en un temps clar i amb una tranquil·la calor nocturna: fa descendir per sota del punt de saturació la temperatura de la capa de l'aire en contacte amb el terra. En aquest cas, el poder emissor de l'atmosfera és molt petit, mentre que la terra perd ràpidament la seva calor durant la nit. També el fet que n'hi ha prou que el vent molt suau produeixi l'acció d'escombratge, tot col·locant les partícules de l'aire humit

Si l'aire es troba completament immòbil el refredament només afecta a la tènue capa d'aire en contacte amb el sol.

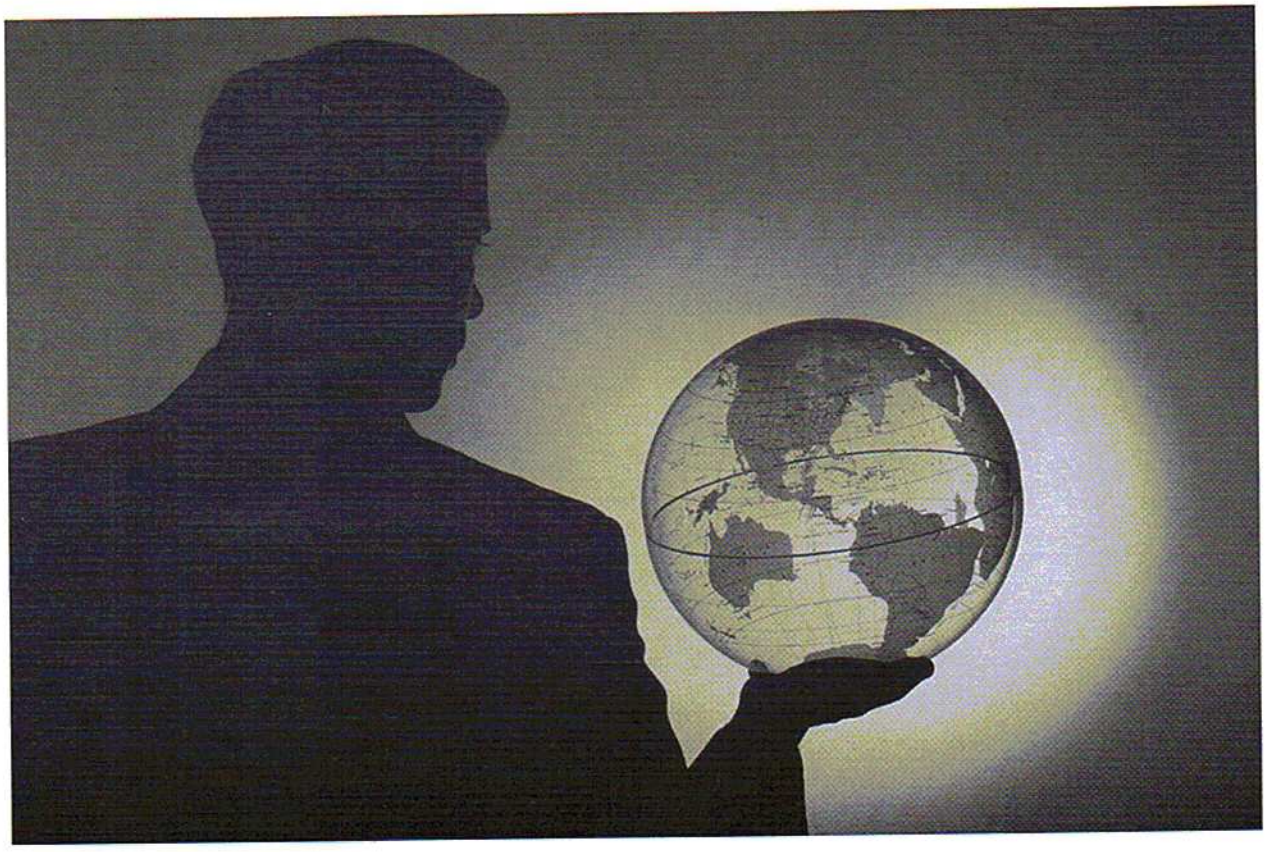

La temperatura de xafogor es produeix quan el nostre cos està exposat a l'acció conjunta de la calor i la humitat elevada.

en contacte amb el sol fred, mentre origina aleshores la condensació en una capa d'aire d'algunes desenes de metres d'altura. En aquest cas es produeix la boira.

En canvi si l'aire es troba completament immòbil el refredament només afecta la tènue capa d'aire en contacte amb el sol. En el cas, l'aire deriva a clar i no es produeix condensació, només en la mateixa terra, formant minúscules gotes —la rosada— que es diposita damunt de plantes i d'objectes.

Si durant la nit la irradiació cap a l'espai provoca el refredament de la massa d'aire fins que la seva temperatura descendeix a 10° graus, i la pressió és constant, l'aire se satura de vapor d'aigua, ja que un metre cúbic d'aire a 10°C no pot contenir més que 9,39 g de vapor d'aigua (així doncs, 9,39 és la humitat absoluta saturant a 10°C i, a normal, d'una atmosfera).

Per sota de 10°C comença a iniciar-se la condensació, llevat que es produeixi el fenomen de sobresaturació. Aleshores es diu que 10°C és el Punt de Rosada (Dew Point) de la massa d'aire considerada.

El diccionari de la llegua catalana defineix la xafogor com "la calor sufocant que hom sent en un ambient molt calent i reposat".

La temperatura de xafogor és una mesura que es produeix quan el nostre cos està exposat a l'acció conjunta de la calor i la humitat elevada.

L'home és de sang calenta i, la manera que té per mantenir-se a una temperatura constant en condicions de calor ambiental és a partir de la transpiració i la posterior evaporació de la suor.

Quan la humitat ambiental és elevada aquesta funció es dificulta, i aleshores la sensació de xafogor és més elevada. Per tant, cal adjuntar la taula que indica la temperatura termomètrica i la humitat relativa amb la temperatura de xafogor. Així, quan l'home del temps de la tele ens ofereix la seva ració diària a TV-3, i ens diu que a Montblanc ara tenim una temperatura de 30°C i una humitat relativa del 60%, si observem la taula veurem que correspon a una temperatura de xafogor de 38 graus; i mentrestant, la roba queda enganxada al cos.

Orientació sobre els conforts tèrmics del cos humà:

De 20 a 28° C	Confort tèrmic
de 30 a 39° C	Precaució
de 40 a 45° C	Perill
més de 46° C	Perill extrem

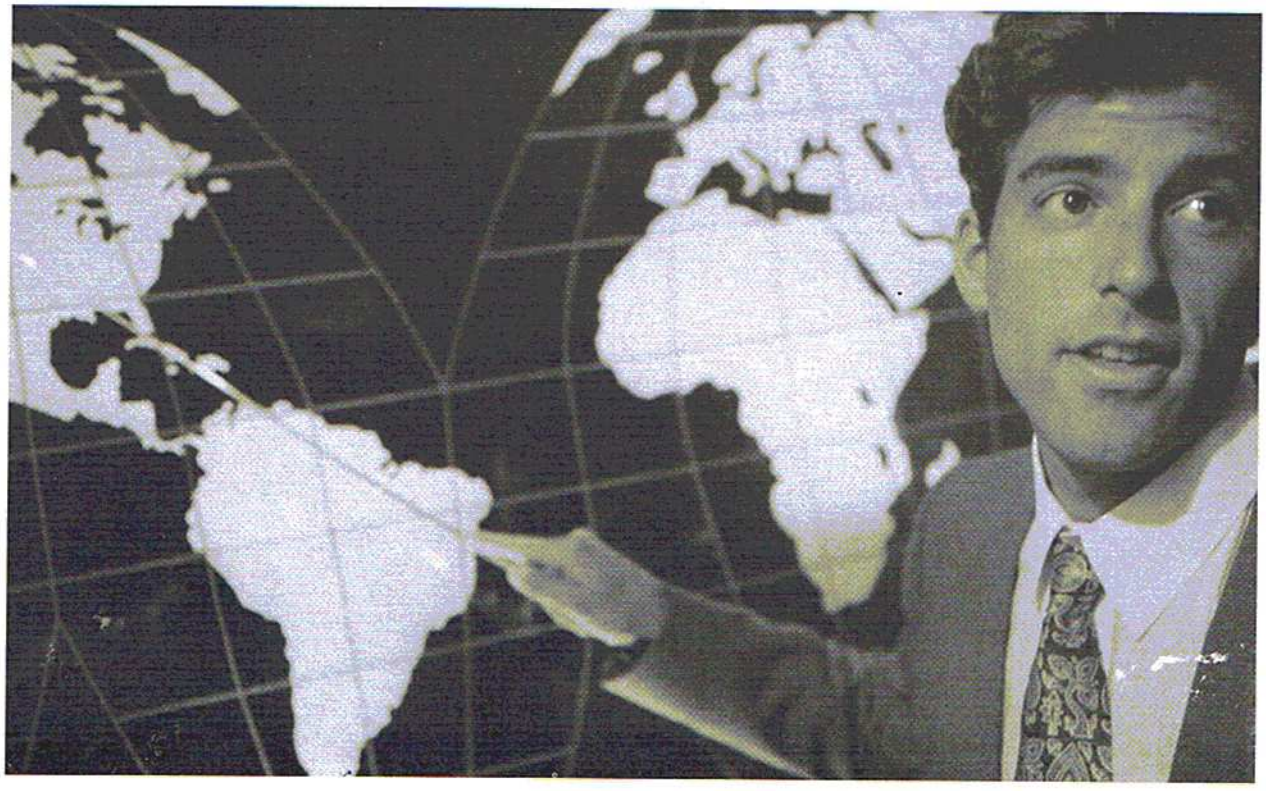

El sabor de les frases fetes

Josep M. Contijoch

Sigui com sigui en tota època i en totes les situacions on han intervingut els humans se n'ha beneficiat el camp de les locucions. Per tant, ara ens ocuparem de l'origen d'unes frases fetes, que a nosaltres ens han fet molta gràcia, esperem que també els en facin a vostès.

En edats pretèrites, l'Edat Mitjana especialment, s'era poc amatent en el règim dels enterraments; ja se sap: "el muerto al hoyo", per allò d'evitar-se males olors. En no existir els tanatoris, ni les condicions ambientals actuals per sostenir un mort unes hores, la situació es posava difícil. D'altra banda, les lleis no eren tan estrictes com ara, ja que prescriuen no enterrar a cap difunt fins després de les 24 hores de l'òbit. Total, que en la majoria de casos "un que s'acabava de morir se'l posava ràpid a la fossa". Aquesta forma de procedir havia comportat que en més d'alguna ocasió s'enterrés a una persona que no era realment morta sinó víctima d'algun col·lapse o d'un atac, motiu pel qual ràpidament es van prendre mesures al respecte en haver observat que algú s'havia enterrat viu. Les mesures consistien, demostrant gran perspicàcia, a fer un forat a la caixa on s'hi feia passar un cordill que anava lligat des el canell del mort fins a una campaneta clavada a l'exterior de taüt. Així resultava que si despertava podia tocar la campana d'alarma i ser rescatat. Enginyós veritat? És cert.

Doncs bé, d'aquí esdevé aquella frase feta de "salvat per la campana" o "salvados por la campana" que encara fem servir avui en dia.

* * *

La frase feta que segueix és del folklore anglès.

En les edats que alludim, arreu ocorria més o menys el mateix, havent-hi anàlogues costums i condicions de vida semblants. En matèria de construccions, per exemple, no eren tan meticulosos com ara. Les cases de la gent del poble es construïen amb materials vastos, no existia l'alicatat, el gres, la grifaria cromada ni d'altres comoditats modernes. Només escales de rajola rústica que pujaven a dos o tres pisos i a les golfes. Aquesta estança servia per guardar tota mena d'escrafalls: palla, sacots vells, restes de collites, útils rovellats, i més. Per tant, era un lloc propici per habitar-hi ratolins, gats, rates, gossos i artròpodes. Les teulades seguien el mateix ritme deficient de construcció. Les teules eren sobreposades, res de lligades amb material, per tant suficients per evitar el filtrat de la pluja normal, però insuficients per aguantar una tamborinada que, de produir-se, entrava l'aigua a dolls a la golfa, tot motivant que aquells animalons sortissin d'estampida cap les plantes baixes i, com sigui que els gats i gossos eren els més ràpids, venien a ser els primers que veien baixar els estadants de la casa. Aquesta impressió va donar lloc a la pèrfida Albió dir-li quan plovia a manta: "To rain cats and dogs", o sigui: "Plouen gats i gossos" que correspon al nostre "plou a bots i barrals" o el "está lloviendo a cántaros" del refraner castellà.

La frase anglesa sempre ens havia intrigat, fins i tot havíem pensat que els britànics s'havien begut l'enteniment proposant inversemblant frase, que estaven xalats, però si gratem una mica en les maneres de procedir de cada poble veurem que ningú no va tan desencaminat a l'hora d'aplicar frases.

En edats pretèrites, l'Edat Mitjana especialment, s'era poc amatent en el règim dels enterraments; ja se sap: "el muerto al hoyo", per allò d'evitar-se males olors.

Tota aquesta parafernàlia en una època en què la gent, i encara la de l'alta societat, no es banyava a l'hivern per l'acció del fred i per no tenir a les cases i palaus les condicions ambientals d'una confortable estança de bany.

* * *

Ara comentarem un costum que a la llarga ha esdevingut una frase.

Tothom sap que, de poder escollir, la majoria de les parelles de nuvis trien com a data de la boda el mes de maig per casar-se. És el mes de les flors, el de la primavera florida, el del cant dels ocells i pels catòlics, fins i tot, el mes de Maria. Un mes que regala temperatura òptima per fer l'arribada a l'església, la passejada davant els convidats i per assaborir la nit de noces. En fi, segurament serà per cinquanta-tres motius. Tots ells aptes per escollir aquell benaventurat mes. Ho acceptem encara que molts ni s'hi caséssim.

Per què el mes de maig? Perquè és evident, si coneixem l'origen del costum.

La trifulga esdevé en el segle de les llums, el XVIII, quan les senyores anaven tan emperifollades com per portar dos, tres o més faldilles sobreposades, usar mirinyac i enagos per l'embalum, folra de barnilles per ressaltar la figura, subjectadors per elevar i ensenyar (ara també els usen aquests subjectadors, que no anaven tan desencaminades), i cent peces més d'aixovar, a més a més de cremes, pólvores (*polvos*), i sense anomenar els cosmètics.

Tota aquesta parafernàlia en una època en què la gent, i encara més la de l'alta societat, no es banyava a l'hivern per l'acció del fred i per no tenir les cases i palaus les condicions ambientals d'una confortable estança de bany. És a dir, no es banyaven en tot l'hivern. Imaginem-nos, per tant, la catipenda que feien aquelles venerables dames tant a l'hora d'apropar-se a l'altar com a la nit en ficar-se al llit (el marit, no creguin, presentava les mateixes condicions). Per aquest motiu les parelles esperaven el mes de maig que era el mes que es trencava el dejuni del bany corporal i el clima permetia les primeres ablucions per poder presentar-se com cal a la beneïda cerimònia.

Queda explicat? Sí, no?

D'aquí el costum de casar-se el mes de maig, preferentment. En el segle XVIII totes les bodes d'ínfula s'hi celebraven.

Ja saben, hem de seguir el costum: per casar-se, el mes maig!

Garatge Gaya, SA

SEAT

Tel.: 977 86 24 66
977 86 24 96
Fax: 977 86 23 83

Mlla. Santa Tecla, 29-31
43400 Montblanc
(Tarragona)

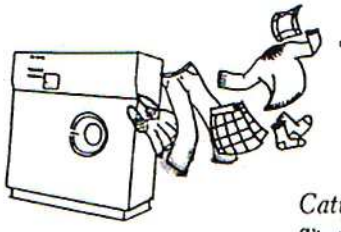

TINTORERIA MONTBLANC

Catifes, pell i llenceria
Tintat de roba de cotó i napa
Planxat de tota classe de roba
Passem a domicili

OFERTA rentat 2 edredons o 3 mantes 27,30 €

C/ Major, 84 • MONTBLANC
Tels. 977 86 07 48 - 977 86 07 49

La TDT arriba a Montblanc. Actualment es poden sintonitzar 29 canals de televisió i 11 de ràdio

La Televisió Digital Terrestre (TDT) ja és una realitat a Montblanc. Des de finals de la setmana passada la Vila Ducal ja sintonitza les emissores de televisió i ràdio que s'agafen per tot el Camp de Tarragona actualment. En total, són 29 canals de televisió i 11 de ràdio.

Fruit de les negociacions dutes a terme per l'Ajuntament de Montblanc amb el Departament de Governació i Administracions Públiques, la TDT ha arribat abans d'hora al municipi, ja que estava previst que la Conca de Barberà rebés les emissions durant el segon semestre d'aquest any. Així doncs, les negociacions entre ambdues administracions que s'havien realitzat durant tot un any han arribat a bon terme.

Respecte a les emissores de televisió i ràdio que es reben, aquestes són d'àmbit estatal. Les tres televisions privades locals que van rebre la concessió al Camp de Tarragona (TeleTaxi TV, Canal Català i Cat4 TV) està previst que comencin a emetre en els pròxims mesos, mentre que el canal públic local que estarà gestionat per diversos ajuntaments del Tarragonès, Alt Camp i Conca de Barberà, entre ells el de Montblanc, no iniciarà les emissions fins el mes de setembre de l'any 2009.

Què és la TDT?

La Televisió Digital Terrestre (TDT) és el sistema de difusió digital del senyal de televisió que substituirà la difusió analògica del senyal de televisió tal com la coneixem ara, la qual desapareixerà. Es tracta d'un servei de televisió gratuït, de més qualitat, amb més canals disponibles i amb més oferta en català.

● La Televisió Digital Terrestre (TDT) és el sistema de difusió digital del senyal de televisió que substituirà la difusió analògica tal com la coneixem ara

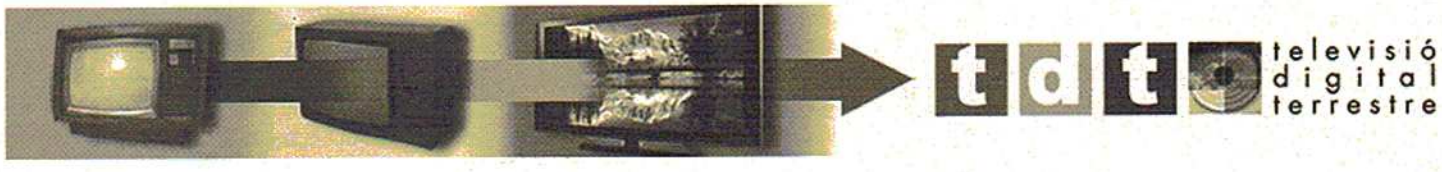

La Generalitat promou un nou centre Intermodal d'activitats logístiques a Montblanc

El secretari per a la Mobilitat de la Generalitat i president de CIMALSA, Manel Nadal, i l'alcalde de Montblanc, Josep Andreu, han presentat avui el projecte de construcció d'un nou centre Intermodal d'activitats logístiques i econòmiques al municipi. El nou centre, promogut per l'empresa pública CIMALSA, comptarà amb una superfície inicial de 70 hectàrees i disposarà d'una terminal ferroviària que facilitarà el transport de mercaderies amb la resta de països europeus. El recinte, que suposarà una inversió inicial de prop de 40 MEUR, permetrà oferir a les companyies instal·lacions i serveis de qualitat per millorar la competitivitat empresarial. CIMALSA i l'Ajuntament s'han compromès a agilitzar els tràmits urbanístics perquè les obres d'urbanització puguin començar el 2009.

La Generalitat ha donat un nou pas endavant per a la creació d'una xarxa de centres intermodals per potenciar el desenvolupament econòmic arreu del territori. Així, el secretari per a la Mobilitat i president de CIMALSA, Manel Nadal, juntament amb l'alcalde de Montblanc, Josep Andreu, ha presentat avui el projecte d'un nou centre intermodal al municipi, amb l'objectiu que es converteixi en un referent per a l'activitat empresarial a les comarques del Camp de Tarragona.

En aquest sentit, el futur centre intermodal de Montblanc assolirà un paper clau en la dinamització econòmica, en tant que impulsarà la creació d'ocupació i el

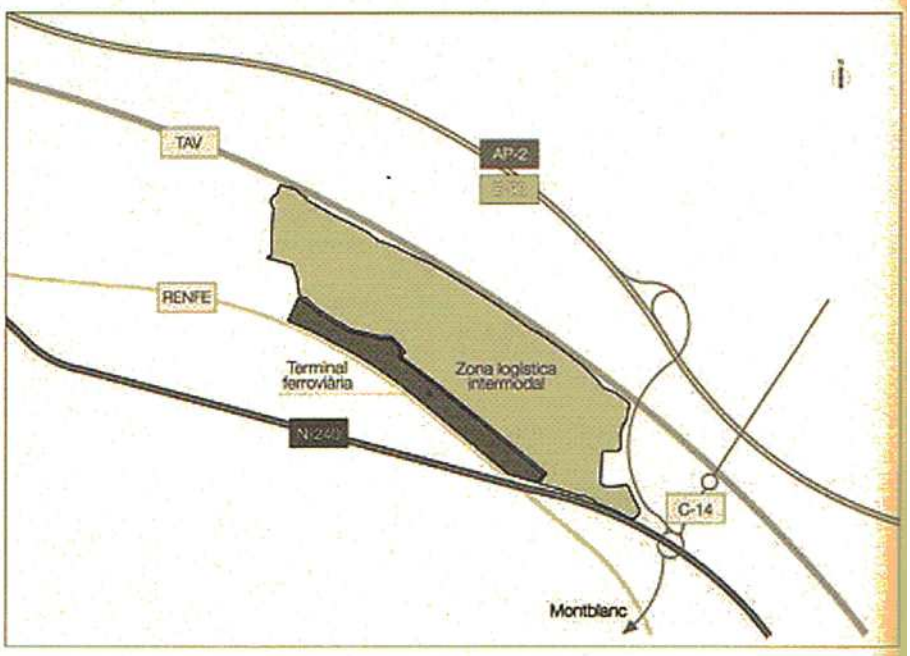

desenvolupament al conjunt de la comarca de la Conca de Barberà, i consolidarà el posicionament industrial de les companyies ja establertes a la zona.

Una inversió de 40 MEUR

Aquest centre serà promogut per l'empresa pública CIMALSA i es preveu que compti amb una inversió inicial de prop de 40 MEUR. Per tal d'impulsar la implantació de la primera fase d'aquesta infraestructura, l'Ajuntament de Montblanc està tramitant una modificació puntual del Pla General.

Així, l'Ajuntament i CIMALSA s'han compromès a accelerar els tràmits urbanístics per tal que les obres de construcció d'aquest nou recinte es puguin iniciar el 2009 i el nou centre Intermodal de Montblanc comenci a entrar en servei durant el 2011.

Ubicació estratègica

El nou recinte, que es construirà per fases, tindrà una superfície inicial d'unes 70 hectàrees, i s'ubicarà al sector de La Romiguera, situat entre l'actual via del ferrocarril convencional i del TAV.

Així, s'ha projectat amb una ubicació estratègica, envoltat de corredors viaris i ferroviaris amb els quals es connectarà, com ara el corredor de l'Ebre Barcelona-Lleida-Madrid, el nou corredor Reus-Montblanc-Lleida , la futura autovia Reus-Montblanc-Tàrrega, la futura autovia Tarragona-Montblanc-Lleida, o l'autopista AP-2.

El nou centre Intermodal es destinarà a activitats logístiques, distribució nacional i internacional, i indústria neta, entre d'altres, i disposarà d'un espai reservat per a l'oferta de serveis i equipaments per a les empreses com ara oficines, sales de reunions i formació o restauració i hostalera.

El recinte s'ha concebut per combinar l'activitat econòmica amb el respecte pel medi ambient i l'entorn, de manera que es construirà mantenint una coherència estètica amb el territori per tal d'aconseguir una integració en el paisatge adient. En aquest sentit, acollirà nous espais destinats a zones verdes i àrees enjardinades. A més, incorporarà tecnologia avançada per garantir la seguretat i la vigilància de les instal·lacions.

Nova terminal ferroviària

A banda de l'accessibilitat als corredors viaris, el nou centre Intermodal disposarà d'una terminal ferroviària de mercaderies que facilitarà la importació i exportació de productes, tant a escala nacional com internacional.

En aquest sentit, la terminal s'ha dissenyat amb una longitud de 750 metres, d'acord amb la dimensió habitual dels trens al conjunt d'Europa. Així, les particularitats del disseny de la nova terminal contribuiran sensiblement a millorar les connexions en ferrocarril amb la resta de països europeus de les empreses establertes al territori.

La terminal ferroviària enllaçarà amb la línia de ferrocarril que uneix Barcelona i Tarragona amb Lleida, Saragossa i Madrid.

En el marc del Pla Estratègic 2008-2011 de CIMALSA

El projecte de construcció d'un nou centre Intermodal a Montblanc s'impulsa en el marc de les actuacions previstes en el Pla Estretègic de CIMALSA 2008-2011, que preveu el desenvolupament prioritari de centres amb intermodalitat ferroviària vinculats a grans eixos de futur per al transport de mercaderies en diversos indrets de Catalunya.

Així, les noves installacions formaran part de la xarxa de plataformes logístiques intermodals promoguda per la Generalitat a través de CIMALSA, amb l'objectiu de facilitar el trànsit de mercaderies com a motor per a la competitivitat empresarial.

A banda d'aquesta actuació, el Pla Estratègic recull la consolidació del LOGIS Empordà, situat a la comarca de l'Alt Empordà, que actualment es troba en fase d'urbanització i compta amb la terminal ferroviària de Vilamalla, operativa a partir del proper mes d'octubre. A més, preveu la creació de dos centres intermodals més, un situat al Baix Penedès i un altre al Baix Ebre, actualment en fase d'estudi.

CIMALSA és una empresa pública de la Generalitat encarregada de la promoció i gestió de centrals i infrastructures per al transport de mercaderies i la logística. Disposa de quatre centres en ple funcionament (CIM Vallès, CIM Lleida, CIM la Selva i LOGIS Bages) i dos en fase de posada en marxa (CIM El Camp i LOGIS Empordà).

● Aquest centre serà promogut per l'empresa pública CIMALSA i es preveu que compti amb una inversió inicial de prop de 40 MEUR

Canvis en la circulació de vehicles a Montblanc. A partir de dilluns 28 de juliol els carrers Josep Maria Poblet i Pompeu Fabra seran unidireccionals

L'Ajuntament de Montblanc realitzarà alguns canvis que afectaran la circulació de vehicles pels carrers del municipi. Aquests canvis, que entraran en vigor el pròxim dilluns 28 de juliol, afecten els carrers Josep Maria Poblet i Pompeu Fabra, que seran de sentit unidireccional, és a dir, d'una sola direcció d'entrada i sortida.

D'aquesta manera, els vehicles que vulguin accedir al carrer Josep Maria Poblet ho hauran de fer per l'avinguda Doctor Folch, tot seguint l'itinerari fins a l'avinguda Manel Ribé. Els cotxes que accedeixin al carrer Josep Maria Poblet a través dels carrers Josep Maria Tosas i Reboll, també hauran de circular en direcció a l'avinguda Manel Ribé. Per la seva part, els cotxes que circulin pel carrer Josep Maria Poblet i volen agafar els carrers Josep Maria Tosas i Reboll, només se'ls permetrà fer el sentit de baixada.

Respecte al carrer Pompeu Fabra, serà tot el contrari. Els vehicles hauran d'accedir per l'avinguda Manel Ribé, seguint en direcció a l'avinguda Doctor Folch. Els cotxes que accedeixin al carrer Pompeu Fabra a través dels carrers Josep Maria Tosas i Reboll, per tant, hauran de circular en direcció a l'avinguda Doctor Folch. Finalment, els cotxes que circulin pel carrer Pompeu Fabra i volen agafar els carrers Josep Maria Tosas i Reboll, podran fer-ho en els dos sentits de pujada i baixada.

Per tal de poder dur a la pràctica aquest canvi en la circulació de vehicles, l'Ajuntament de Montblanc ha instal·lat diverses senyalitzacions, que ajudaran els conductors a circular de manera correcta.

Aquesta iniciativa s'inclou dins el nou Pla de Mobilitat que està preparant l'Ajuntament de Montblanc, i que té com a objectiu la millora de la mobilitat de vehicles i de ciutadans i ciutadanes per tot el municipi.

● Els vehicles que vulguin accedir al carrer Josep Maria Poblet ho hauran de fer per l'avinguda Doctor Folch, tot seguint l'itinerari fins a l'avinguda Manel Ribé.

Els seus amics!

GRIS EXPRES SL
VIATGES

Carrer River, 12
43400 Montblanc
e-mail: laia@gris-expres.com

MOBLES i CUINES

ROVIRA

Pol. comercial Fontanet • Ctra. de Prenafeta
43400 Montblanc (Tarragona)
Tel. 977 863 079 • Fax 977 860 187
E-mail: montblanc@macmobles.com

mac
Moblistes Associats de Catalunya

"la Caixa"

Muralla Santa Tecla, 30
43400 Montblanc
Tel. 977 860 040 • 650 730 691
Fax 977 861 847

RJ ROMEU-JOVÉ SL

ASSESSORS

laboral
immobiliaria
comptable
assegurances
jurídica
financera
serveis
fiscal

ROMEU-JOVE SL
C/ Muralla de Santa Tecla, 33 • 43400 Montblanc
Tel. 977 862 411 • Fax 977 861 339
E-mail: romeujove@romeujove.e.telefonica.net
www.romeu-jove.asesoris.net
www.fincasromeu.com

Tallers COMBI S.A.

Motlles, utillatges i projectes
Manteniments industrials
Mecanitzats i rectificats

Polígon Industrial Lluís Companys
C. L'Artesana, s/n
43400 MONTBLANC (Tarragona)
E-mail: combi@combisa.com

Tel. 977 86 11 82
Fax: 977 86 24 85

Sans

MATERIALS CONSTRUCCIÓ · EXPOSICIÓ
FERRETERIA · EXCAVACIONS · LLOGUERS

Carretera Nacional 240 • Km 37,300
MONTBLANC
Tel.: 977 862 998 • Fax: 977 861 435

Noticiari Espurna

Xesc i Mici

Montblanquins fora vila

Continuem amb la relació de montblanquins de projecció exterior:

✔ Adriana Cortasa Vidal, arquitecta tècnica amb destí al Consell Comarcal de Valls.

✔ Francesc Requesens Briansó, cap de la Companyia Roca a la Sucursal de Romania.

✔ Rosa M. Tarragó Agustí, llicenciada en Econòmiques, Actuarials, diplomada en Medi Ambient, treballa de consultora diplomada en una consultoria internacional de Frankfurt (Alemania).

✔ Anton Castellà Martin, secretari del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Catalunya amb seu a Reus.

✔ Montse Cortasa Vidal, responsable de Patrimoni de Comsa (empresa constructora d'àmbit nacional).

✔ La Unitat de Medi Ambient del Servei d'Assistència Municipal de la Diputació de Tarragona ha iniciat els treballs d'elaboració de l'Agenda 21 de Montblanc amb l'objectiu de potenciar el desenvolupament socioeconòmic del municipi. El passat mes de juny es va celebrar el primer acte públic que marca el tret d'inici dels treballs de l'Agenda 21 de Montblanc. En aquesta sessió inicial varen participar l'Alcalde de Montblanc, Josep Andreu; la diputada de Medi Ambient de la Diputació de Tarragona, Misericòrdia Montlleó, el regidor de Medi Ambient del municipi, David Vallverdú i els representants de l'empresa encarregada de dur a terme el treball de diagnosi socioambiental de Montblanc. Josep Andreu va destacar que el procés d'Agenda 21 que s'inicia en l'actualitat és un treball que significa apostar perquè Montblanc sigui el punt neuràlgic del futur Parc Natural de les Muntanyes de Prades. La presentació va continuar amb la intervenció de Misericòrdia Montlleó, que va destacar el suport que s'està fent per impulsar Agendes 21 Locals a la demarcació de Tarragona.

✔ El diumenge dia 6 de juliol l'Associació de dones de Montblanc (ADOMONT) va organitzar una jornada per donar a conèixer els treballs de les puntaires, sota responsabilitat de la mestra puntaire Joana Becerril assistint-hi dones de Montblanc i de la Comarca. Alumnes i mestra van exposar a la plaça Major peces molt variades, en cadascuna d'elles es podia veure el bon gust i la tècnica artesana. Adomont amb aquest acte també vol agrair a cadascuna de les assistentes la seva dedicació per aprendre un ofici que les nostres mares i avies feien i, que avui dia ha declinat i quasi desaparegut. Podem dir, doncs, que una vegada més les dones treballen i vetllen per les nostres tradicions i costums.

✔ El dissabte 17 de maig del 2008 el Centre d'Estudis de la Conca de Barberà va participar en la quarta edició de RECERCAT.Jornada de cultura i recerca local dels territoris de parla catalana que es celebrà a Perpinyà. En total assistiren 76 entitats d'arreu dels Països Catalans. Fou una ocasió per divulgar les edicions de la Conca de Barberà.

✔ L'Ajuntament de Montblanc ha editat un opuscle que sota el nom de *Montblanc a l'Estiu* ha programat juntament amb entitats, clubs, pedanies i demés patrocinadors de la localitat més de cinquanta actes lúdics que ompliran l'espai de temps de juny a setembre d'aquest any. Val la pena consultar-lo per estar al dia de les activitats de distracció que a tots en beneficien.

✔ El doctor Enric Sànchez-Cid, que hom coneix com un activista de mai parar, amb motiu de col·laborar amb la reconstrucció de l'ermita de Santa Anna del terme de

El projecte "Exposició permanent: aproximació al paisatge. Capafonts i la Serra de Prades" ha estat guardonat enguany amb el III Premi Iniciativa Medi Ambient.

MOIX
gestoria

FINQUES
C/ Riber, 22 • 43400 Montblanc
Tel.: 977 862 768 • fax: 977 862 738
www.finquesmoix.com

ASSEGURANCES
C/ Pintor Potau, 1 • 43400 Montblanc
Tel.: 977 86 2592 • fax: 977 862 759

LABORAL & FISCAL
C/ Pintor Potau, 8 • 43400 Montblanc
Tel.: 977 860 770 • fax: 977 862 738

PROMOCIÓ D'HABITATGES A MONTBLANC

ÚLTIMS HABITATGES DE LA PRIMERA FASE, I SEGONA FASE JA A LA VENDA
PISOS D'UNA, DUES I TRES HABITACIONS, I DÚPLEX A PUNT D'OCUPAR

Acabats de qualitat, calefacció, aire condicionat, cuina equipada, parquet, aparcament... i tot això...

Promontblanc
PROMOCIONS IMMOBILIÀRIES

AL CENTRE DE MONTBLANC

Informació i venta: FINQUES MOIX Tel. 977 862 768

Prenafeta, ha concebut la idea d'editar un llibre amb la idea de recollir plasmacions d'ermites catalanes. A l'efecte ha convidat a tants dibuixants com hi vulguin participar a aportar la seva col·laboració artística. El llibre i els dibuixos seran destinats a la venda amb destí a la reconstrucció de Santa Anna. La idea ha estat molt ben vista per la Fundació Martí l'Humà i per la Parròquia de Santa Maria aportant-hi el seu valuós ajut.

✔ El Grup de Jubilats del Casal Montblanquí va organitzar un viatge a l'Expo de Saragossa amb la resultant de molts apuntats, ja que per un mòdic preu va assegurar l'entrada a l'Expo als Espectacles acompanyats de guia i el dinar dins el recinte.

✔ Aquest any passarà als annals de Montblanc com una anyada pròdiga en actes culturals. Sinó vegin-ho amb la relació que exposem tot seguit i jutgin, i això que només estem a mig any:

El mes de juny al Museu Comarcal de la Conca es portà a terme la presentació del llibre *El puzle català (Crònica francesa d'una descoberta)* de Llibert Tarragó. A l'acte hi participaren a més de l'autor del llibre, l'escriptor Ramon Erra, el lector Ramon Esteve i Laura Pau, comedianta de la companyia Teatre Pirates. Estava prevista l'assistència d'Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, però impediments d'última hora propis del càrrec feren inviable la seva assistència.

Tots els actes foren presentats pels presiden del Museu, Sr. Josep Gomis mentre la planificació anà a càrrec de Josep M. Carreras.

✔ Tanmateix els actes organitzats pel Consell Comarcal amb la presentació del llibre *Història de la Conca de Barberà. Historia de l'Art* important documents coordinat pels historiadors Joan Fuguet i Carme Plaza. Un acte solemne dut a terme a la sala noble de la seu de l'Arxiu Comarcal (antic Hospital de Santa Magdalena) amb l'assistència del president de la Diputació Sr. Josep Poblet i Tous i del Sr. Josep Bracons i Clapés professor de l'Escola de Restauració de Béns Culturals de la Generalitat.

✔ Igualment l'acte de lliurament dels Premis Culturals de la Conca concedits pel Consell Comarcal, el 8è Premi a la Normalització Lingüística en àmbit socioeconòmic i, el 7è Premi Dovella. Feren entrega dels premis el President del Consell Comarcal Sr. David Rovira i Minguella i de la Sra. Rosa M. Rosell i Rigau, presidenta del Centre de Normalització Lingüística de Tarragona. L'acte es dugué a terme al Castell de Milmanda, del terme de Vimbodí-Poblet.

✔ També el president del Consell Comarcal, Sr.

La nova fornada de mestres puntaires (Foto Ramper)

Posa el teu anunci a:

Revista bimestral de Montblanc

el foradot

Truca al 669 86 75 23

RESTAURANT

El Molí del Mallol

ESPECIALITAT EN CARGOLS
CARTA TÍPICA CATALANA
ROCES
COMUNIONS
CONVERCIONS
SALONS PER A TOTS ELS ESDEVENIMENTS

Muralla de Santa Anna, 2 CN-240 Km. 36,5
Tel. 977 86 05 91 - Fax: 977 86 26 83
MONTBLANC

EL COMERÇ del MALLOL

frankfurt - bar - terrassa

Frankfurts - entrepans - plats combinats
també t'ho pots endur !
Pl. Major, 15 - Tel. 977 86 00 29
43400 MONTBLANC
www.molimallol.com

GIMNÀSTICA QUIROMASSATGE SAUNA FINLANDESA

GIMNÀS GÈNESI

Jesús López i López
Tel. 977 86 03 47

TERÀPIES ALTERNATIVES

- Massatge terapèutic
- Kinesiologia
- Flors de Bach
- Naturopatia
- Gimnàstica correctiva
- Medicina natural
- Aeròbic
- Fitness

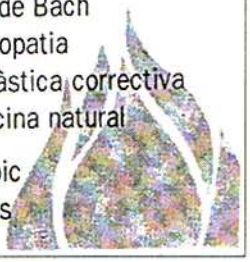

Ctra. de Prenafeta, km-1.80
Tel. 977 860 717
43400 Montblanc (Tarragona)

La terrassa de la Conca

Pizzes, pastes, plats cuinats, brasa, menjars per emportar

BS

Sabadell Atlántico

David Rovira i la presidenta de la Penya barcelonista de Montblanc, la Sra. Maria Del Carme Bonell van inaugurar l'exposició fotogràfica de la Fundació del F. C. Barcelona sota el títol *L'impacte del Vih/Sida: vida i esperança del orfes de Swazilàndia*, del fotògraf Pep Bonet. L'acte es féu al Pati Central del Palau Alenyà, seu del Consell Comarcal, amb l'assistència de quinze penyes barcelonistes de Catalunya. La festa acabà amb un suculent àpat a l'antic Convent de Sant Francesc (trucar a la Maria Carme per confirmar dades).

✔ En la mateixa seu, Gabriel Serra Cendrós, delegat de comunicació del Consell Comarcal impartí una conferència amb el títol *Noves aportacions al coneixement de la Guerra del Francès a Montblanc* que per la seva novetat interessà al nombrós públic present.

✔ En igual lloc, Valentí Gual, alcalde de Rocafort de Queralt, dissertà sobre l'impacte demogràfic de la Guerra del Francès a la Conca de Barberà, tema que atragué molts interessats en aquella guerra.

✔ Pel mes de setembre i octubre són previstes més conferències en el Museu Comarcal sobre la Guerra del Francès i la incidència que tingué a la Conca de Barberà. El dia 19 de setembre, el cap de l'Arxiu Comarcal, Josep M. Porta i Balanyà dissertarà sobre un tema relacionat precisament sobre la seva professió, amb el títol *La destrucció dels arxius durant la Guerra del Francès*, i el 17 d'octubre el nostre apreciat col·laborador d'*El Foradot*, l'historiador Josep M. Grau i Pujol ho farà amb el tema *Incidència de la Guerra del Francès a la Conca de Barberà*. Es dóna la circumstancia que tant el Sr. Grau com el Sr. Gual tenen previst fer recorreguts per la Conca versant sobre la temàtica. S'espera que visitin l'Espluga, Rocafort, Solivella, Santa Coloma i Vimbodí-Poblet. Laudable aquesta desinteressada labor dels nostres historiadors.

✔ En el Centre de la Imatge de Reus ubicat en el Centre Cultural del Mas Iglésies es va projectar amb l'assistència de molta participació de públic la pel·lícula *Montblanc, un any de la seva història* filmada el seu dia pel nostre col·laborador Dr. Enric Sànchez-Cid i que a l'any 1961 fou premiada en el Concurs de Cinema Amateur de Reus.

✔ Exhortem escoltar els programes de Ràdio Montblanc, en especial, els musicals emesos per la matinada i la tarda de tots els dies, els quals, al nostre gust, superen amb escreix els homòlegs d'aquelles emissores del mateix sen-

El Sr. Castella en un moment de la seva intervenció (Foto Sosa)

Revista bimestral de Montblanc

el foradot

* cristina roselló sans * arquitecte tècnic *

ESTUDI
D'ARQUITECTURA
cristina roselló sans

*Projectes de Rehabilitació

*Estudis de Seguretat

*Direccions d'obra

*Cèdules de 2ª ocupació

*Interiorisme

*Projectes d'Activitats

*Informes i Certificats

C/ Fusteria. Núm. 6, baixos • Montblanc • Tel./fax: 977 862 474 • estudiarquitectura@tinet.cat

tit, sobretot ara que s'ha canviat l'antena del lloc on era situada a una altra zona dins el casc urbà, contribuint amb el fet que la audició a Montblanc, sigui quasi perfecta.

✔ El mes de juny tingué lloc un memorable acte en el Restaurant Cal Magret tot commemorant dues bones notícies: la presentació d'un nou vi, i la conseqüent creació d'una nova bodega. El vi que fou presentat per un dels seus criadors, en Anton Castellà i Martín porta el nom de Gatzara (optimisme gojós, que seran les virtuts d'aquell nèctar). Rere l'inspirat i espontani parlament del Sr. Castellà, el president del Consell Comarcal, Sr. David Rovira i el President de la Denominació d'Origen, Sr. Carles Andreu, oferiren paraules d'elogi referides a un acte tant important com es la creació d'una nova esperança vitivinícola. L'empresa serà administrada per tres socis: El referit Sr. Anton, el seu germà Jordi i en Josep Sanahuja, propietari a la vegada del restaurant. Seguidament se serví un opim còctel com a final d'acte. És d'esmentar que el local fou ple de gom a gom, trobant-se públic fins i tot al carrer. Les comandes es poden fer al telèfon 977.861.175 o per internet a info@gatzaravins.com.

✔ Doble presentació l'escaiguda del llibre *Història d'una cuinera. Memòries de Maria Badia,* escrit per Carme Martí, llibre que com bé diu el seu nom tracta sobre temes de cuina d'una persona, Maria Badia, que fou una excel·lent cuinera del tipus que hom ens agrada, el casolà. Tan bona rebuda tindria que a la presentació de l'Espluga de Francolí hi assistí la famosa restauradora Carme Ruscalleda, presentant l'acte el president del Consell, el Sr. David Rovira. Uns dies més tard la presentació es féu a Montblanc, al Museu Comarcal en presència de l'autora, del Sr. Josep Gomis, de Carme Pallàs, regidora de Cultura de l'Ajuntament i de l'editor, els quals ponderen l'edició des del seu punt de vista. Actes brillants molt celebrats pel públic assistent.

✔ Esmentar la mort de Ceferino Sugrañes Farré, natural de la Guàrdia dels Prats, conegut a la Vila per haver estat durant anys l'empresari contractat per l'Ajuntament per a la recollida de les brosses públiques condició que el féu molt popular a la Vila.

✔ Ha estat intervingut d'una lleugera indisposició a Barcelona el que fou Conseller de Governació i actualment president del Museu Comarcal, en Josep Gomis i Martí, trobant-se ja restablert. Tanmateix el nostre Sr. Plebà, Albert Palacín i Artigas d'una breu intervenció ocular, havent-se ja incorporat novament al magisteri eclesiàstic.

✔ En el moment de tancar l'edició ens arriben tristes notícies de les defuncions de dos montblanquins sobresortits: A l'edat de 88 anys, el Sr. Maties Vives Roselló, pare del també montblanquí advocat d'igual nom. Recordarant que el Sr. Vives va ser molts anys gerent de la Vinícola Ibèrica, també un dels 14 membres fundadors del Casal Montblanquí, excellent rapsode i gran activista en nombroses associacions culturals de la Vila.

Tanmateix la mor d'en Javier Ollé Solanes a l'edat de 76 anys, també persona de gran popularitat per haver estat empleat del Banc Espanyol de Crèdit durant molts anys, Alcalde de Montblanc i més tard director del Banc Nat West, fins que aquella sucursal fou clausurada a Montblanc; i en l'aspecte cultural membre del que fou l'estimat Grup Artístic Teatral (GAT) on hi actuà llarg temps en papers teatrals de protagonista.

El Foradot dóna el seu sentit condol als fills i filles així com a la resta de famílies dels dos difunts.

✔ Multitudinària fou l'assistència de públic a la inauguració de l'ermita de Santa Anna del terme de Prenafeta. En fou tanta que el públic no va caber-hi al recinte i va haver d'asseure's a l'exterior durant els actes de parlaments del Sr. Plebà i altres sacerdots, dels 15 capellans presents en l'acte, els quals ponderaren les circumstancies que han afectat la remodelació, com han estat els voluntaris que intervingueren en la reconstrucció, l'obra i el llibre dedicat a l'ermita de Joan Fuguet —un dels artífex de la campanya—, així el futur llibre d'ermites concebut pel Dr. Enric Sànchez-Cid per contribuir a la campanya de finançament. Al final de l'acte s'oferí un berenar que consistia en coca i xocolata. Hem de recordar que aquesta ermita fou enderrocada l'any 1936 per anticlericals de Barberà i actualment reconstruïda per veïns de Barberà i de Montblanc, sota els auspicis del Plebà Palacín i del ja mencionat Joan Fuguet.

La Unitat de Medi Ambient del Servei d'Assistència Municipal de la Diputació de Tarragona ha iniciat els treballs d'elaboració de l'Agenda 21 de Montblanc.

Notícies del CAM

Jordi Romeu Farré

Som al poble de l'Esquirol on fem el primer pas i ja es detecta humitat per tot arreu i el verd és el color principal.

Seguint fidels amb la intenció de fer noves descobertes, el CAM s'endinsa per l'interior de la comarca d'Osona i, en concret, al Collsacabra on coneixerem la formosa Vall de la Riera de les Gorgues.

Som al poble de l'Esquirol on fem el primer pas i ja es detecta humitat per tot arreu i el verd és el color principal. Arribem a la font de l'escudella que dóna pas a un bell senderó per arribar a la zona del camp de tir. Seguim i una forta pendent ens duu al fons de la riera, al mas de la Bartrana. Un indret espectacular amb salt inclòs, aquí tenim la primera dificultat doncs hem de passar el riu per on es pugui. L'aigua supera les passeres i uns pel mig del riu i els altres per uns arbres que feien de passarel·la.

Superat l'obstacle seguim per arribar al salt del Tornell, meravellós, espectacular, crec que s'ha vestit de gala per agrair la nostra presència. Toca seguir per les cases del Vilar, l'ermita de Sant Bertomeu, el frondós gran de Sabordell, Sentfores i per fi l'espectacle amb tota la seva esplendor, "el congost de la Barra de Ferro" amb l'espectacular salt d'unes desenes de metres. Gaudim tots plegats i de nou cap al fons de la vall i així de nou traspassar el riu una altra vegada per seguir el camí ara transformat en una forta pujada, que pugem per una roca amb l'ajut d'una cadena i així entre patinades, esbufecs i algun ensurt arribem a dalt de tot força acalorats.

Fent referències al que s'ha vist i seguint camí, ja que encara ens esperen els espectaculars salts de les Paganes, còdol, gorga i al final, el magnífic Salt del Cabrit a la mateixa cua del pantà de Sau. Unes passes més enllà arribem a la Tauleria on donem per acabada aquesta caminada on els dubtes per la ignorància els vam superar amb escreix els protagonistes del dia: l'aigua, els senderons i els salts de la riera de les Gorgues.

Som al juny i no n'hi havia per a més, la pujada i caminada a Sant Joan ja que és tota una tradició, aquest cop la superació va ser evident en prendre-hi part uns 150 atletes. Ells fan que la festa sigui un espectacle.

Ja som al juliol i el dia 5 fem la popular "nocturna". Uns 60 caminadors prenen part i fem Montblanc-l'Espluga-Montblanc.

El camí a seguir és després de la Serra, Mas de Carlons i seguint els senyals de la Ruta del Cister arribem al torrent de la Trinitat i tot seguit a l'Espluga. A la plaça fem l'àpat i tornem cap a Montblanc seguint en part el mateix camí fins el pi que ens desvia cap a Les Arcades on arribem als volts de mitjanit.

Així s'acaba el període juny-juliol, dos mesos molt ràpids i trepidants que ens han permès gaudir de nous entorns del nostre país. Ara esperem a finals d'agost per anar a donar un volt pel Pirineu.

El grup descansant al recer de la balma

Humor. El telèfon mòbil

Ramon Magrinyà i Brulli

Raons per fer-ne ús:

1a Per si ets fora de casa i necessites comunicar-t'hi amb urgència. Veritat? Veritat.

2a Per si ets a casa i tens el fixe espatllat. Veritat? Veritat.

3a Per si ets a casa i el fixe està ocupat, i has de donar un encàrrec urgent. Veritat? Veritat.

4a Per si ets fora de casa i tens ganes de parlar amb la dona, fills i amics. Veritat? Veritat.

5a Per si ets fora de la feina i has de donar un encàrrec d'emergència. Veritat? Veritat.

Raons per a no fer-ne ús:

1a Per parlar amb la "comadre". És o no...? És.

2a Per telefonar al "pueblo". És o no...? És.

3a Per telefonar al teu país que es troba a "les quintes batuecas". És o no...? És.

. 4a Per portar la casa:

a) si hi ets, no necessites el mòbil.

b) si no hi ets, vols dir que fas una altra feina i no et poden amoïnar. És o no...? És.

5a Per parlar amb els fills: a) si són a casa, és per interrompre'ls la vida familiar.

b) si són a la feina, l'amo els esbroncarà. És o no...? És.

De les 5 raons a favor i a contra, en resum incideixen en dos i, segons com es miri:

1r Fer-ne ús és d'una gran utilitat: Una veritat com una casa!

2n Fer-ne ús és un gran disbarat: És dictamen salomònic!

Per si ets fora de casa i tens ganes de parlar amb algú...

Tel. 902 02 48 47
A/e informacio@celambda.com
C. Aguiló, 5 • Montblanc

Centre d'Estudi L@mbd

AULA DE FORMACIÓ
Pels que volen Reforçar els seus coneixements o preparar-se per alguna prova d'accés

Classes de reforç escolar (infantil, primària, ESO, Batxillerat, Cicles i Universitat)
Prova d'accés a Cicle Formatiu Mig, Superior, Universitat majors de 25 anys i Selectivitat.

AULA MENTAL AGILITY
Pels que volen desenvolupar a màxim les seves habilitats acadèmiques

Motivació i dotació d'autoconfiança, desenvolupament de l'hàbit d'estudi, augmenta de la concentració, base sòlida en matemàtiques i millorar de les capacitats intel·lectuals.

AULA INFANTIL
Pels més petits que volen passar l'estona divertint-se i aprenent.

Psicomotricitat, música, treballs manuals i iniciació a la informàtica

AULA DE NOVES TECNOLOGIES
Per introduir-se o perfeccionar-se en el món de les tecnologies

Informàtica, retoc digital, GPS, PDA i més.

AULA D'ORIENTACIÓ I DECISSIONS ACADÈMIQUES
Pels alumnes que no saben què estudiar.

AULA VIRTUAL
Per la gent que vol estudiar des de casa

La nostra credibilitat: CENTRE HOMOLOGAT per l'associació Tècnic Professional

Mossèn Josep M. Solanes ja és al cel

La Redacció

Les seves prèdiques eren memorables, tant per curtes com per substancioses; extractava el contingut de manera que "les feia entrar" i aixi l'oient prestava atenció des del primer fins a l'últim vocable.

El Foradot vol retre homenatge al mossèn que va deixar empremta a la Vila de Montblanc.

Feia la sensació que hagués passat per les nostres vides fugaçment.

La seva modèstia el feia situar-se sempre en un segon pla, però el convenciment que tenia amb el ministeri el feia brillar en ser conseqüent amb la doctrina que havia assumit, fins a l'extrem que va arribar a acollir a la seva llar un noiet mahometà.

Tot i no ser militant en política era un ferm nacionalista. La prova és que quan el presentaven com a oriünd de Montblanc, ell corregia amable, però contundent: "Sóc de Prenafeta".

També el recordem per ser homilista atraient. Les seves prèdiques eren memorables, tant per curtes com per substancioses; extractava el contingut de manera que "les feia entrar" i així l'oient prestava atenció des del primer fins a l'últim vocable.

Prova del que diem és la de l'altre dia quan vam trobar una persona de Solivella que no es distingeix precisament per ser practicant i en comentar la defunció va dir apesarat: "Era un home que es feia estimar".

I amb aquestes simples paraules hem dit el que creiem primordial d'ell. La resta ho va dir el **Sr. Pleblà, Mn. Albert Palacín**, en la seva homilia de la missa del sufragi del dia 29 de maig a Santa Maria que aportem íntegra:

"Benvolguts familiars de Mn. Josep M, mossens, amics concelebrants, autoritats, tots de Mn. Josep M.: Celebrem la missa avui aquí a Montblanc, després d'haver fet la missa funeral a Solivella, presidida pel Sr. Arquebisbe i concelebrada per la majoria de sacerdots del nostre bisbat, amb l'assistència dels pobles de la comarca, d'on ell va ser rector en tots aquests anys.

Preveient, doncs, que no tota la gent, sobretot de Montblanc, podien assistir ni cabre a l'església de Solivella, d'on ell era rector, tot seguit vam quedar amb la família de celebrar aquesta missa aquí a Montblanc, on ell hi va residir tants anys, com també hem quedat amb la gent de Prenafeta, d'on ell era fill, de celebrar-hi una missa de difunts.

Ordenació. Precisament aquí a Santa Maria, el dia 30 de juliol de l'any 1972 va ser ordenat prevere, amb el seu company Mn. Jaume Roig, ara canonge de la Catedral de Tarragona, després d'haver passat un o dos anys de diaca als pobles de Santa Coloma, on hi havia com a mossens llavors, Mn. Anglada i Mn. Magí Sabaté, que anys enrere havien estat vicaris i organistes de Montblanc. Va ser precisament Mn. Magí Sabaté, que el va portar al Seminari de Tarragona. Ell sempre ho deia, i bé ho recorda Mn. Magí, actualment rector a Salou.

Al Col·legi de la Mercè el mateix any de l'ordenació, al setembre de 1972, entra en l'equip de mossens del Col·legi, llavors érem sis o set capellans. Des d'allí amàvem a regentar parròquies petites de l'arxiprestat. En aquell moment ell fou rector de Vilaverd, després ho va ser de La Guàrdia i de Solivella, ben aviat.

En vida de la seva mare Lluïsa va ser nomenat de rector de Segur de Calafell, de Cunit i de Clarà, al Baix Penedès. També fou rector de Belltall, de Montbrió, de Pira, Barberà i Blancafort, i darrerament de Vimbodí, Tarrés i Vallclara, per tornar després, des de Solivella, a les anteriors parròquies.

En fou rector fins per Cap d'Any, on es detecta la seva malaltia a l'antic Col·legi de la Mercè on hi féu de professor.

A tot arreu on va estar, va ser estimat i apreciat per la seva senzillesa, espontaneïtat i optimisme. També pel seu esperit de servei i de companyerisme, tant a les parròquies, com entre els alumnes i professors de la Mercè, i de l'Institut de Montblanc, els anys que hi va ser.

La prova de l'estimació de la gent a Mn. Josep ha estat l'afluència massiva d'amics, feligresos i ex-alumnes a la Residència de Sta. Tecla i després a l'Hospital de Sant Joan de Reus. No cal dir que les seves cosines el van acompanyar dia rere dia, i també les darreres nits fins l'últim instant de la seva mort.

L'enterrament a Solivella va ser molt emotiu per la gran assistència de gent de tots els pobles, la majoria eren capellans del nostre bisbat que el van voler acompanyar fins al darrer moment. Jo veia al final de la missa, les escolanes traient-se l'alba amb els ulls plorosos. També quan tanta gent, que a més de donar el condol a la família, me'l donaven a mi, que havia estat el seu company i amic des de la seva adolescència.

La meva amistat amb Mn. Josep Maria ja venia des d'abans de venir a Montblanc, des del seminari, quan ell, adolescent de pocs anys al Seminari Menor, el tenia dins la meva conferència, com a teòleg, que els acompanyàvem tots els dies, estudis, menjadors, passejos, etc. i fins i tot al curset d'estiu que fèiem aquí a Montblanc, al Col·legi de la Mercè. Al seminari vam fer una revista escolar, que es deia *Fogar*, que vol dir 'llar', o casa.

Era una revista en què hi col·laboraven tots els seminaristes, i ell va fer un article sobre la devoció al Sagrat Cor que em va commoure.

Devoció que després, com a rector durant tants anys a Solivella, va constituir la principal festa de totes les festes del poble i d'aquella parròquia: la Festa del Sagrat Cor, el dia 9 de setembre.

Com els deixebles d'Emaus, hem vist com el Senyor ha anat al seu costat fins al darrer moment.

Que el Senyor ens acompanyi també a tots nosaltres i que ens faci veure la claror de la seva mirada. Que així sia."

La prova de l'estimació de la gent a Mn. Josep ha estat l'afluència massiva d'amics, feligresos i ex-alumnes a la Residència de Santa Tecla i després a l'Hospital de Sant Joan de Reus.

Diagnosticar el càncer a temps. La detecció precoç

Dra. Francina Saladié

El principi de la prevenció secundària és la detecció de la malaltia abans que es manifesti clínicament quan la malaltia és més curable.

Per disminuir la incidència i la mortalitat provocada pel càncer existeixen dues estratègies de prevenció. Per una banda, la prevenció primària, que té per objectiu disminuir la incidència de la malaltia mitjançant la reducció de l'exposició als diferents factors de risc. I, per l'altra banda, la prevenció secundària o diagnòstic precoç de la malaltia, que pretén diagnosticar la malaltia abans que aquesta presenti símptomes i disminuir la mortalitat associada a aquesta.

El principi de la prevenció secundària és la detecció de la malaltia abans que es manifesti clínicament quan la malaltia és més curable, i així poder oferir un tractament que permeti millorar el seu pronòstic i evitar la mort del pacient.

El més oportú és que la malaltia es pugui detectar quan encara no ha donat cap signe de la seva existència. En alguns casos, la malaltia ja haurà començat a donar la cara i l'únic que podrem fer és avançar el diagnòstic i posar-nos ràpidament en tractament.

Així doncs, és necessari que la població conegui els signes precoços de la malaltia cancerosa per saber quan ha de consultar al seu metge el més aviat possible i poder realitzar un diagnòstic precoç. Hi ha vuit signes d'alarma que poden ser conseqüència d'un càncer, encara que la majoria de vegades són provocats per altres causes. Per tant, cal no angoixar-se, però alhora és important consultar el metge.

Signes d'alarma:

1. Canvis en els hàbits intestinals o alteracions urinàries.
2. Hemorràgia o flux anormal.
3. Ferida que no cicatritza (fins i tot a la boca).
4. Tos o ronquera permanents.
5. Engruiximents o bonys a les mames, o en altres zones.
6. Deglució difícil o indigestió fàcil.
7. Canvis de forma, volum o color d'una piga.
8. Pèrdua anormal de pes.

Per identificar individus amb càncer durant la seva fase preclínica es disposa d'algunes proves que en permeten la seva detecció. Aquestes proves es poden aplicar tant de manera individual (a la consulta del metge) com poblacional (programes de detecció precoç poblacionals), essent aquesta última la més important. Es tracta d'aplicar unes proves senzilles amb la finalitat de detectar signes sospitosos de malaltia que permetin posteriorment, mitjançant tests més específics, fer un diagnòstic definitiu.

No tots els càncers són susceptibles d'una prevenció secundària, per fer-ho hauran de complir una sèrie de característiques determinades. A més, la prova que s'oferirà haurà de ser senzilla, segura, acceptable, de fàcil aplicació i barata.

Bàsicament només hi ha dos càncers pels quals s'ha demostrat que l'existència d'un test específic que permeti fer un diagnòstic suficientment precoç disminueixi la mortalitat: el de coll uterí i el de mama.

El **càncer de coll d'úter** presenta una baixa incidència i mortalitat a Catalunya. Encara que avui dia sabem que aquest càncer està produït per un virus i que possiblement en el futur disposarem de vacunes, tot i que aquestes encara trigaran força anys a ser utilitzables. Però mentrestant sabem que la història natural d'aquest càncer s'inicia amb unes fases en les quals hi ha lesions precursores de caràcter no maligne i que la seva evolució cap a càncer és força lenta. Això és el que fa possible detectar aquestes lesions precursores premalignes i es realitza mitjançant la **citologia de Papanicolau,** que és una prova que ja es coneix fa més de 50 anys. Per tant, el principi bàsic d'aquesta prova és la detecció de les lesions precursores i l'aplicació, si és el cas, d'un tractament adequat, aquest fet evita la progressió cap a estadis més avançats de la malaltia.

Les dones en les quals és recomanable fer aquesta prova són les que ja tenen 25 anys i hagin iniciat relacions sexuals. L'edat màxima és els 65 anys. Només en cas d'alteracions

específiques, aquest test és recomanable abans dels 25 anys o després dels 65 anys d'edat. La prova s'haurà de realitzar cada tres anys, sempre que hi hagi dos tests successius de Papanicolau amb resultat negatiu amb una separació d'un any.

El **càncer de mama** és el tumor maligne més freqüent entre les dones de 50 a 69 anys, a més de ser el càncer que provoca més morts en aquest gènere. L'evidència acumulada dels diferents estudis científics indiquen que la detecció precoç poblacional amb **mamografia** en aquest grup d'edat redueix la mortalitat per càncer de mama d'un 20% a un 30% entre les participants.

A Catalunya existeix el Programa de Detecció Precoç del Càncer de Mama promogut pel Servei Català de la Salut. A la demarcació provincial de Tarragona, el porten a terme la Fundació Lliga per a la Investigació i la Prevenció del Càncer, els set hospitals del territori i l'Atenció Primària de Salut. Aquest programa convida totes les dones de 50 a 69 anys a fer-se una mamografia cada 2 anys al seu centre hospitalari de referència, i va començar a implantar-se a les comarques tarragonines l'any 1998 i des d'aleshores ja han rebut la carta de citació unes 60.000 dones.

El cas dels càncers de còlon i recte és un cas especial. Avui dia, que també es poden diagnosticar precoçment i reduir-ne la mortalitat, el problema és que encara s'està acabant d'estudiar quin és el millor mètode (prova) per fer-ho, cada quan s'ha de fer i a quines edats.

Finalment, hi ha altres càncers en els quals l'evidència científica existent sobre proves diagnòstiques eficaces per disminuir la mortalitat a nivell de tota la població encara no és clara.

Aquest és el cas dels càncers de pròstata, pell, testicle, cavitat oral, pulmó, bufeta urinària i d'estómac. Possiblement el futur ens aportarà més dades sobre les proves existents actualment i alhora noves tècniques més sensibles que permetran ampliar l'espectre de càncers pels quals la detecció precoç sigui eficaç.

El futur ens aportarà més dades sobre les proves existents actualment i alhora noves tècniques més sensibles que permetran ampliar l'espectre de càncers pels quals la detecció precoç sigui eficaç.

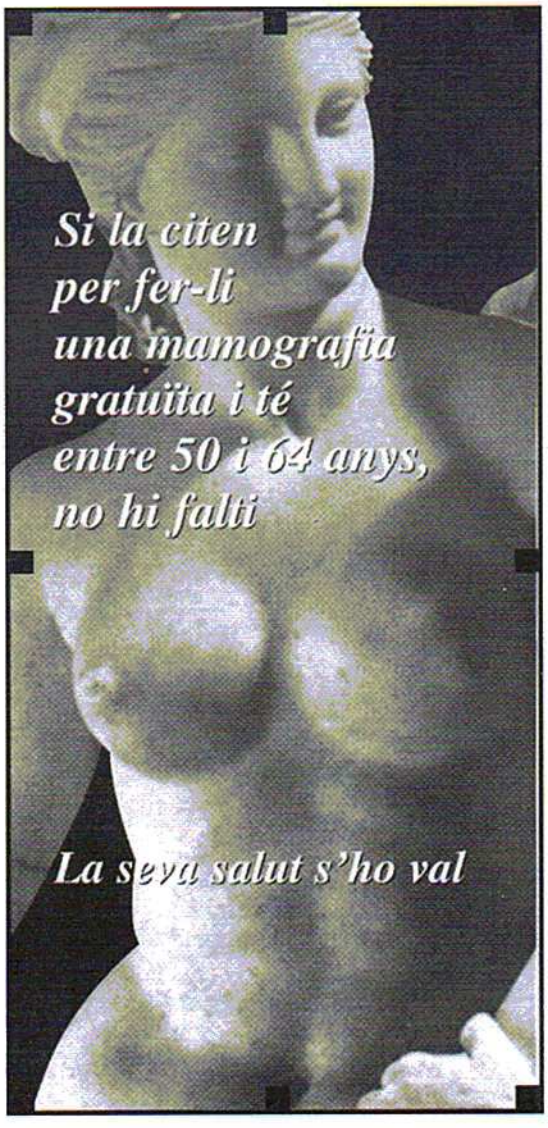

Montserrat Mir compleix 100 anys a la Residència Llar Conca de Barberà

Carme Martí Cantí

El passat dia 6 de juliol la senyora Montserrat va complir 100 anys. La família va portar-la al convent de la Serra. Allí, les monges li van regalar una maredeu petita, una medalla i un pergamí commemoratiu.

A la Montserrat sempre li ha agradat molt anar a missa, i aquella diada va ser molt especial. Tant per estar a la vora de la maredeu de la Serra, com per anar-hi acompanyada de la família, com per el motiu de la celebració. De fet, a ella no li sembla que ha complert 100 anys.

La Montserrat des de fa tres anys viu a la Residència Llar Conca de Barberà. Va entrar-hi amb 97 anys, després d'haver-se trencat el colze i haver passat un temps al sociosanitari de Valls.

La celebració a la residència va ser molt emotiva. Van acompanyar-la residents, voluntaris, el personal de la casa, els nans de la residència i part del consistori de l'Ajuntament.

El director, en nom de la Generalitat, li va fer entrega d'una medalla commemorativa del centenari amb el seu nom i, de part del personal, voluntaris i residents, d'una rèplica en cartó dels Gegants de la Vila.

L'Ajuntament montblanquí l'obsequià amb un quadre de Montblanc. Montserrat Mir va néixer el 1908 a Montblanc. La família tenia una fàbrica de gasoses al carrer Fra Anselm Turmeda on hi va treballar-hi fins que moriren els pares.

Després amb la seva germana van anar a servir a Barcelona.

Al 1990 va tornar a Montblanc, per quedar-s'hi a viure. En l'actualitat viu a la residència, on explica que està la mar de bé.

Montserrat a l'actualitat

La celebració a la residència va ser molt emotiva. Van acompanyar-la residents, voluntaris, personal de la casa, els nans de la residència i part de l'Ajuntament.

Del Romanticisme:

Després d'haver-te conegut

Maria-Isabel Civit

Benvolguda Agnès:

Ha passat tan sols una setmana des del nostre acomiadament a l'aeroport, amb l'esperança de retrobar-nos novament l'any vinent per les vacances. La meva feina, com molt bé saps, m'obliga a quedar-me a Nova York, tal com et vaig explicar. Ni tan sols per les festes de Nadal, fet que m'entristeix molt. És tot un repte per la meva part poder aguantar onze mesos sense abraçar la meva família ni trepitjar la meva terra estimada.

Aquesta ciutat és molt atractiva, però també plena de temptacions.

Tantes que, quan hi vius, si no et refermes amb tot el que ets, t'atrapa i se't menja la teva identitat. La veritat és que sempre he tingut molt clar que un cop acabat el meu contracte, la meva il·lusió és tornar cap a casa. Ara, després d'haver-te conegut, és més forta la meva decisió.

La nostàlgia ja em comença a torturar, com se'm farà de llarg aquest any!, han estat tantes coses boniques les que hem viscut plegats!, no t'ho sembla?

Recordes aquell matí a la piscina?, ens sentíem tan plens d'energia que vam decidir fer competicions per veure quin dels dos era el millor.

I recordes que en una d'aquestes curses, vas sentir una rampa a les cames, i jo, angoixat, em pensava que et mories?; i aquell altre dia, el de la marededéu d'agost, que vàrem decidir anar a ballar al poble veí on se celebrava la festa major, i quan la cosa estava animada va fer un xàfec d'aquells que no es preveuen i, sense tenir temps d'aixoplugarnos, vam quedar del tot xops per la gran quantitat d'aigua caiguda?, quina rabieta vas agafar!, saltaves plorant i no paraves de dir: "faig pena, faig pena..."; jo t'acaronava i reia perquè em semblaves més maca que mai. Recordes?, tu et vas posar feta una fera i em vas dir de tot!, però de veritat, Agnès, era molt sincer, estaves molt maca.

Sí... aquell pentinat que portaves era bonic, i aquell vestit de tirants tan sensual que s'adaptava a la perfecció a la teva figura esvelta, et donaven un caire de musa; però quan et vas quedar feta un nyap, llavors va ser impactant la impressió que vaig tenir, et vaig veure com aquelles sirenes que tantes vegades hem vist a les pàgines dels contes de fades. No riguis!, intueixo que ho fas... l'endemà sí que vam riure tots dos, recordes?

Per això, avui t'he volgut escriure aquesta carta que només expressa moments de companyerisme viscuts amb la ingènua alegria típica de la nostra joventut. Però quelcom em diu que l'atzar d'haver-te conegut, no ha estat perquè sí, tot el contrari, crec que, sense intenció de crear cap malentès, el que sento jo, a tu no t'és indiferent.

Com amics i persones que hem demostrat ser en el transcurs de les nostres vacances, penso que sabràs comprendre el meu desig de continuar escrivint-nos mentre esperem el proper estiu, tot i desitjant que la distància que ens separa enriqueixi els nostres cors, per fer-nos veure clar quins són els nostres autèntics sentiments.

La distància a vegades separa les persones i, de vegades serveix per unir-les més i més.

Que serveixi per unir-nos, és el que espero jo, i tu?

Esperant la teva resposta, queda una mica impacient el teu bon amic,

Joel

Dibuix de l'autora

Adomont

I Concurs Dia de la Mare

Els seleccionats com a finalistes foren:

✔ **Il·lustracions:**

- Fiona Redondo, 1r premi
- Ester Roselló, 2n premi
- Juan Miguel Pérez, 3r premi

✔ **Cicle Inicial:**

- Aina Manzano Moreno, 1r premi
- Bernat Lleixà, 2n premi
- Laia Borràs Civit, 3r premi

✔ **Cicle Mitjà:**

- Anna Foguet Martín, 1r premi
- Laia Queralt Prunera, 2n premi
- Sara Salvador Barberà, 3r premi

✔ **Cicle Superior**

- Ariadna Pié Porta, 1r premi
- Xavier Saura Paredes, 2n premi
- Judit Campdepadrós Barrios, 3r premi

Què és una mare? Us heu fet mai aquesta pregunta? Jo sí. Perquè segons el diccionari és una dona o femella que té fills, però aquesta definició és bastant vulgar. Jo us intentaré explicar què és una mare de forma diferent.

Una mare no és una persona qualsevol. No és només la dona que et fa el dinar, la persona que t'arropa al llit, que et renta la roba, que t'abriga quan fa fred, o que té cura de la teva salut. No és sols aquella senyora, vella o jove, que sempre et fa costat i que creu en tu quan tu ja no creus en tu mateix. Una mare és l'única persona que sap què et passa quan et trobes malament, estàs baix d'ànims o et fa mal la panxa. Una mare ho és tot. Sense ella, no estaries aquí, encara que hi ha nens, més petits o més grans, que no aprecien les seves mares, tal com es mereixen.

Sempre hem estat molt a prop de les nostres mares: primer, ens han tingut nou mesos al seu ventre, i han hagut de patir alguns cops que li fèiem amb peus o mans dintre seu. Després, quan teníem pocs mesos, no han pogut dormir a la nit perquè teníem gana, ens havia caigut el xumet o portàvem el bolquer brut. Quan teníem un any, ens han hagut d'ensenyar, juntament amb bona part de la família, a caminar. Durant tota la infantesa, ens han estat a sobre en tot moment. Quan ens hem fet una mica més grans, a l'adolescència, els hi hem fet agafar unes quantes enrabiades per no anar a l'hora acordada, per no estudiar, per fer enfadar als germans... i suposo que quan siguem grans, els deixarem sols a casa, ja que potser marxem a viure a un altre lloc.

Per tant aquesta crec que és una bona definició de la paraula "mare", ja que una mare ho és tot per a un fill.

El Foradot es va comprometre a publicar el primer premi del Cicle Superior, que va recaure a la narració d'Ariadna Pie Porta: "Què és una mare?".

Temps recents passats

Foto de l'arxiu de la Maria-Isabel Civit Porta

La fotografia mostra la peregrinació de montblanquins a Tarragona, el 19 de gener de 1964, amb motiu de l'any Paulí. A causa del gran nombre de persones presents resulta impossible citar-les, si bé per la diafanitat de la fotografia (de l'Estudi Chinchilla) hom podrà veure-s'hi localitzat. De persones traspassades podem citar, entre d'altres, el Sr. Plebà Josep Farré, el jutge Sr. Tassier, el capità de la Guàrdia Civil, el Sr. Cabrerizo, el Sr. Josep M. Gaya, la Sra. Lolita Gomis, el Sr. Josep Monfar, el Sr. Teodoro Mayayo, el Sr. Jaume Civit, el Sr. Serafí Serra...

Pel gran nombre de persones resulta impossible citar-les.

Celler Carles Andreu

Visita, degustació i venda directa

Cava: C/ Sebastià, 19 • 43423 Pira
977 88 74 04 • www.cavandreu.com

Meteomont. Informació meteorològica de Montblanc (abril, maig i juny de 2008)

Josep Pau Jàvega Bulló

Per començar, aquest mes farem el quadre resum de l'abril, maig i juny, i després, el petit comentari de la meteorologia cada mes.

	ABRIL	MAIG	JUNY
Màxima absoluta	25,5	28,3	33,7
Mínima absoluta	3,4	7,4	9,9
Temperatura mitjana	14,2	17,0	21,6
Mitja de les màximes	20,4	22,0	28,0
Mitja de les mínimes	8,1	11,9	15,2
Pluja	33,8	242,2	49,6
Dies de pluja	10	17	9

La temperatura ha fet un notable ascens durant la segona meitat del mes de juny.

Mes d'abril

Les temperatures, com ja és habitual, segurament confirmant allò del canvi climàtic per sobre de l'habitual, d'una temperatura mitjana de 12,7°C hem passat a 14,2°C. Les mínimes s'han mantingut i les màximes s'han enfilat una mica per sobre de l'habitual, de 24°C hem passat a 25°C.

"L'abril diu al maig: jo no he pogut, tu plou a raig", i això és el que ha passat. El mes d'abril no ha estat gaire plujós, tot i que davant la sequera que teníem al camp, els seus quasi 34 litres han estat ben rebuts, deixant pel maig la pluja a punt.

Mes de maig

Mes excepcional quant a pluja. Ha batut tots els rècords des de 1914 (any en què comencen a tenir dades de Montblanc) mai no havia plogut tant el mes de maig. Només el mes de maig de 1988 es van apropar als 200 l/m² (197l/m²). Hem quedat molt pel damunt de la mitjana del mes, que és de 36,5 l/m².

Han plogut 242 l/m² en 17 dies. Ben bé ha estat veritat allò del "maig cada dia un raig".

Si observem el gràfic següent veurem com de lluny de la mitjana ha estat aquest mes. També s'ha complert allò de "pluja de ruixades, pluja de durada", ja que la pluja ha estat molt repartida. Tot caient a poc a poc i amarant la terra, que tant ho necessitava.

Temperatures fresquetes, ja que amb tanta aigua, el sol ben poc ha pogut escalfar.

Mes de juny

Seguint la tònica ha estat també un mes humit, sobretot en la seva primera meitat. Hem arribat a la mitjana exacta 49,9 l/m².

La temperatura ha fet un notable ascens durant la segona meitat del mes, superant els 30°C de màxima i deixant les mínimes al voltant dels 20°C, situació que ens ha fet passar les primeres calors de l'estiu.

Ressaltem que a causa de les pluges abundants al camp, s'ha fet notar allò de juny benigne i humit, de corretjoles el prat n'és farcit, és a dir, el que més ha crescut per tot arreu ha estat l'herba i juntament amb ella i la humitat. També han sortit les temibles mosques mosquits, paparres, i tota classe d'animalons com aquests que només esperen el bon temps per venir a molestar-nos. No fóra estiu sense aquests animalons!

"L'abril diu al maig: jo no he pogut, tu plou a raig", i això és el que ha passat.

Àrea de descans

Foto incògnita

On és aquesta claraboia?

Pista: Es pot veure des d'on és presa la foto i des de dalt.

La foto del número 48 la van endevinar:

Ramon Roselló Sabaté, Artur Oller Tenes, Àngela Sigró Civit, Pere Bordel Cullaré, Elisabet Sabaté Fontova, Josep M. Sans Cardona, Asuncion del Diego, Laura Barragan Galán, Tadeo Miró Agustí, Jordi Romeu Odena, Marta Bertran Meneses.

Encertar la foto incògnita implica el regal d'un llibre, que concedeix Cossetània Edicions. Envieu l'adreça postal completa i el telèfon amb la resposta.

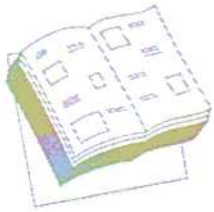

Jeroglífic

per Marc Batalla

ATON
NOTA TA

A Montblanc hi ha la de Sant Joan.

Solució:

ERMITA

(ta, mi, ta)

Atenció

Fotografia Ramper va oferir una càmera fotogràfica a la persona que endevinés les fotografies publicades als números 46, 47 i 48 de *El Foradot*. Com que han estat tants els encertants es farà un sorteig públic el 15 de setembre als Estudis Ramper del carrer Major, 58.

Els encertants han estat: Josep Vizcarra Carreras, Asunción del Diego, Pere Bordell Cullaré, Josep Monfar Farré, Rosendo Farré Pàmies, Montserrat Pallerola Monfar, Jordi Romeu Òdena, Elisabet Roselló Guasch, Marta Bertran Meneses, Ramon Roselló Sabaté, Jaume Vila Vives, Josep M. Sans Cardona, Ester Cartañà Farré, Elisabet Sabaté Fontova, Gema Bayona Tur.

PERLES D'HUMOR

Diàleg entre Winston Churchill y Lady Astor. Diu:

"Si fos vostè el meu marit, li posaria verí al cafè".

Contesta el polític:

"Si fos vostè la meva dona, me'l prendria".

Un debat entre Gladstone i Disraeli. Diu el primer: "Sir: morirà a galeres o d'alguna malaltia vergonyosa".

Contesta Disraeli: "Sir, Això dependria de si abraces la seva política o la seva amant".

Diàleg entre Bernard Shaw y Winston Churchill.

Li escriu el comediògraf:

"Li envio dues entrades per a l'estrena de la nova obra; hi pot anar amb un amic, si és que en té algun".

Contesta el polític: "M'és impossible assistir a l'estrena. Hi aniré a la sessió del dia següent, suposant que l'obra encara estigui en cartell".

Opinió de Forrest Tucker sobre Quasimodo:

"És un home que estima la naturalesa, malgrat el que la naturalesa li féu a ell".

LITOLAND

Paisatgisme

Si desitja rebre un catàleg gratuït enviï aquest cupó a :

Prefabricats de Formigó, SA
Pg. Torras i Bages 106 - 08030 Barcelona
Telèfon: 93 345 88 50 Fax: 93 346 17 13
sas@sas-sa.com www.sas-sa.es

Nom _____

Adreça _____

C.P. _____ Població _____